

V I E N Y B Ė

72 M. 46 N.

BROOKLYN, N. Y.

1958 M. LAPKRIČIO (NOVEMBER) 21 D.

TEL. APplegate 7-7257.

KAINA 15 C.

SOVIETŲ AMBASADORIUS CHICAGOJE

**Menšikovas buvo išvadintas kiaule ir žmogžudžiu. - Adlai Stevensonas
jieškojo akinių, kad apsižiūrėjus su kuo sėdi. Kam priklauso
kreditas už demonstraciją?**

"Minia grasino ambasadoriui" — didelėm antraštėm skelbė penktadienio, lapkričio 13 d. vakaro Chicagos dienraščiai, aprašydami antrą Sovietų ambasadoriaus Washingtono N. A. Menšikovo vizitą Chicagoje. Čia jis tarėsi su keliolika Vidurinių Vakarų universitetų profesorių apie kultūrinį bendradarbiavimą ir pasakė ilgą kalbą jo garbei suruoštam Chicago Council on Foreign Relations lunch'e. Jau jo pirmas vizitas neapsiėjo be incidentų, todėl šį kartą tikras jo atvykimo laikas ir vieta buvo slepiama. Šunkiau, žinoma, buvo paslėpti jo garbei iškeltą lunchą, kuriam buvo išplatinta 800 bilietų. Todėl lietuviškos Chicagos reprezentantai, talkininkaujami kitų pavergtų tautų atstovų, savo dėmesį nukreipė į Palmer viešbutį, kur turėjo įvykti tas lunchas. Abu viesbučio ėjimai buvo apstatyti "pikietais" su atitinkamais plakatais. Menšikovas buvo sutiktas šūkliais "kiaulė" ir "žmogžudys". Policija jam turėjo pravalyti kelią pro demonstrantų minią, kuri tačiau prie veiksmų neperėjo, tik vienas daugiau pietietiško tempe-

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

ramento vengras paleido savo plakatą į ambasadoriaus automobilio užpakalį, nepadarėdamas jokių materialinių nuostolių.

Bet ir pačiame lunche neapsiėjo be staigmenos. Prie garbės stalo priėjo latvis dr. Valdis Muznieks ir išdalino atvirutes su sovietinių koncentracijos lagerių žemėlapiu. Spaudoje pasirodė fotografijų, vaizduojančių Stevensoną bejėskantį akinių, kad pasiziūrėjus į gautą atvirutę.

Is tiesų tenka stebėtis ko tas buvęs demokratų kandidatas ir prezidentas Adlai Stevensonas, neturėdamas jokios oficialės pareigos, dalyvavo šiame prosovietiniame susirinkime, kur Menšikovas, nors ir nepaminėdamas JAV, vardo, aiškiai išplūdo Ameriką. Kai Muznieks buvo paprašytas liautis dalinęs atvirutes, jis atsakė nusipirkęs bilietą į lunchą ir turį teisės jame savo būdu dalyvauti.

Beje, kaž kas iš publikos Menšikovo paklausė apie paskutinį incidentą su Pasternaku.

Menšikovas pasigyrė skaitęs "Dr. Živago", tačiau nenorįs išleisti į smulkmenas. Viena esą aišku — tai suprantą ir vaikais — kad knyga buvusi panaudota politiniams tikslams, nukreiptais prieš Sovietų Sąjungą. Tai pasakęs pats Pasternakas. Toks paaiškinimas buvo sutiktas juoku.

Demonstracija buvo daugiau ar mažiau spontaniško pobūdžio, plakatai buvo skubomis padaryti ir kai kurie žrašai galėjo būti tikslesni. O tartasi apie tokią demonstraciją buvo jau prieš kurį laiką, tačiau mūsų tradicinių senųjų partijų atstovai daugiau šnekėjo apie tai, kenų vardu — VLIKo ar šaip kokios kitos institucijos vardu — ruošti tokią demonstraciją ir kam turi priklausyti už ją kreditas. Po to, iniciatyva nuslydo į jaunesniųjų rankas: Demonstracijoje matėsi studentų santarielių, skautų veikėjų, frontininkų, viso bene 11 organizacijų atstovų; kurios, eina gandai, yra pasiryžusios pasireikšti ir ateityje panašiom progom.

Reikia pabrėžti, kad sujūdimo metu buvo išdalinta apie 10,000 proklamacijų, demaskuojančių sovietus. 5,000 specialių atsisaukimų buvo paruošta mokslo personalui ir 5,000 vėl kitokių atsisaukimų buvo paskleista studentų tarpe, nes Menšikovo vizitas buvo siejamas su bendradarbiavimu kultūrinėje ir švietimo srityje.

LTSR MINISTERIŲ PAKEITIMAI

Lapkr. 17 d. vilniškė Tiesa praneša, kad Al. Čistiakovas, Al. Drobnyš, J. Grigalavičius ir P. Levickas atleisti iš Lietuvos ministerių tarybos pirmininko pavaduotojo pareigų. Pagal laikraštį, tai padaryta ryšium su jų perėjimu į kitą darbą. Čistiakovas yra jau paskirtas Lietuvos ūkio tarybos pirmininko pavaduotoju ministerio teisėmis. Be to, ten pat pranešama, kad ministerių tarybos pirmininko pavaduotojas J. Laurinaitis atleistas iš LTSR Valst. plano komisijos pirmininko pareigų. Atleidimo priežastis ne-nurodyta.

VIRŠUJE: Praeitą šeštadienį neolituanai Maspethė (Liet. Pil. Klubo salėje) šventė savo metinę šventę. Pirmoje eilėje: (iš kairės) P. Ulėnas, inž. Elsbergas, Vyta. Abratis, dr. B. Nemickas, J. Kiaunė. Antroje eilėje: J. Tysliava, Jr. P. Ališauskas (Centro valdybos pirm.), Wanderer (estų studentų atstovas), V. Sutkutė, A. Sparauskas (New Yorko sk. pirm.), D. Maurukaitė, A. Smetona, D. Statkutė, V. Vaitaitis, Kr. Paprockaitė, G. Kunpikaitė. Trečioje eilėje: J. Staškevičiūtė, K. Siliūnas, Elsbergienė, A. Košuba, A. Didžiulienė, M. Savukynaitė, St. Mackevičius, Gr. Siliūnienė, dr. G. Cekas, A. Vaišnys, H. Montvilienė, inž. J. Butkus, E. Noakienė, A. Noakas, J. Vaišnys, dr. E. Noakas, D. Penikas. Ketv. eilėje: D. Senkienė, B. Paprockienė, B. Rimgailienė, A. Gudaitė, M. Ulėnienė, A. Senikas, I. Stankūnienė, A. Koncė, B. Ulėnaitė, J. Maurukas.

V. Maželio nuotrauka

IR LIETUVOJE PRIEŠ PASTERNAKĄ

Lietuvos radijas ir spauda, Maskvos pavyzdžiu, pakartotinai ir griežtai pasisakė prieš Nobelio premijos laimėtoją Borisą Pasternaką. Matyti, norima išpėti Lietuvos rašytojus nesukti Pasternako pėdomis ir nesusigundyti kurti tokią literatūrą, kuri nepaiso kompartijos instrukcijų.

50 METŲ SCENOJE

Z. Arlauskaitė-Mikšienė

DETROIT, MICH. — Niekad nepavargstanti jubilantė ir savo prasmingą sukaktį atšventė scenoje — ir režisuodama ir vaidindama, Detroito Lietuvių Dramos Mėgėjų Sambūris, kuris Z. Arlauskaitės-Mikšienės iniciatyva ir pastangomis yra suorganizuotas ir kuriame ji beveik jau 10 metų yra ir menų vadovė ir režisorius su vaidino T. Williams Stiklinį, Zverynėli. Nors veikalas dėl savotiško veiksmingumo, ilgu dialogų ir psichologiniai liguistų personazų valdybiniai yra sunkūs, tačiau tai režisūros buvo nugalėta ir žiūrovai gyveno vaidylių kuriamuoju gyvenimu. Z. Arlauskaitė-Mikšienė ne vien režisavo, bet ir pati vaidino svarbiausį vaidmenį, motiną Armandą, sukurdamą labai realų, įtikinantį giliai psichologinį tipą.

Po vaidinimo buvo oficiali pagerbimo dalis, kurią gražiai pravedė aktorius A. Pesys. Buvo perskaityta (ne išsiai bet vien tik iš kur ir ko) daugybė sveikinimų, laišku ir telegramų iš įvairių organizacijų, sambūrių, rezisterių, aktorių ir asmenų. Vietos organizacijų vadovai sveikino zodžiu, dėkodami už nuolatinę pagalbą ruošiant parngimus.

Pabaigoje sveikino specialiai iš Chicagos atvykęs aktorius Stasys Pilka, jo sveikinimas buvo ypatingai jautrus ir turintis.

Reikia pastebėti, kad pagerbimo dalis buvo pravesta prieš sukaktuviniškės valią, nes kiek ji yra darbšti, dar daugiau yra kukli. Vengianti viešumos,

reklamos, pagerbimo arba nors mažiausio honoraro už savo darbą niekad nepaima. Organizacijų skiriamus honorarus už vakarui veikalo pastatymą Z. Arlauskaitė-Mikšienė tuojau pat prašo persiųsti ALTui, Vasario 16 gimnazijai, Punksko lietuviams ar kuriam kitam reikalui, tik niekad nepasilima sau, Nežinant savo amžiaus ir dabarį metus pastato po 3-4 vaikus, aplanko su Dramos Mėgėjų Sambūriu Chicagą, Clevelandą, Toronto, Hamiltoną, Grand Rapids, Londoną, Windsorą ir kt. Anot St. Pilkos, tai bus pirmas atsitikimas lietuviškame teatro gyvenime, kad aktorius-rezisterius per 50 metų su tokiu užsidegimu ir taip intensyviai tebedirbtų scenoje.

G. NORKUTĖ

ROCHESTERIO LIETUVIAI

Bendruomenės skyrius šį sezoną atidarė J. Liustikaitės koncertu. Akomponavo muz. Z. Nomeika. Bendruomenės skyriui pirmininkauja V. Vitkus.

...

Tautinių šokių šokėjai pradėjo repeticijas. Grupel vadovauja St. Ilgūnas.

...

Dr. A. Klimas profesoriauja vietos universitete. Jis aktyviai įsijungė ir į lietuvių visuomeninių gyvenimų. Padarė įdomų pranešimą per radijo valandėlę, patardamas jaunimui ir tėvams ką studijuoti.

...

H. Zemelis ir J. Jankus per radiją pravedė pasikalbėjimą kultūrinėm temom.

...

Rasytojas J. Jankus skaitė savo novelę per radijo valandėlę.

...

Julija Skiparytė pakviesta pranešėja radijo valandėlei. Jos taisyklinga lietuvių kalba (be svetimo akcento), malonus ir aiškus balsas, greita orientacija klausytojus nudžiugino.

...

Tarnybos reikalais čia lankėsi čekagietis A. Kašuba.

...

Į Philadelphijos atskirė pulk. Liormanas su žmona ir apsigyveno pas savo žentą ir dukterį Klimus.

...

Prekybininkas Reivydas likvidavo savo užkeigos biznį ir persikelia į Kaliforniją.

KALIFORNIJOS PADANGĖJE

Los Angeles, Cal. — Lietuvių Veteranų Sąjungos "Ratmovė" Los Angeles Skyrius lapkričio 30 d. rengia 40 metų Lietuvos Karuomenės Sventės minėjimą.

Minėjimas prasidės šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje 10:30 val. pamaldomis už žuvusius dėl Lietuvos Nepriklausomybės.

Po pamaldų parapijos salėje vyks akademija. Paskaitą skaitys Lietuvos Garbės Konsulas dr. J. Bielskis, o po to bus koncertinė dalis.

Kviečiamagausiai dalyvauti. Įėjimas laisvas. V.

dėjo garsintis A. F. Skirius, turintis spaustuve 9204 So. Broadway, Los Angeles, Cal. Ir jie gauna užsakymų iš latvių.

Bendrai paėmus, lietuviai organizaciniai, kultūriniai ir prekybiniai yra kur kas pajėgesni už latvius Kalifornijoje.

LATVIŲ DRAUGIJA, apjungianti daugumą latvių Kalifornijoje, vadinasi: Latvian Association of Southern California. Prie jos adreso: 1552 Hauser Blvd., Los Angeles 19, Calif., duodama A. Pukinskis pavarde. Toji draugija leidžia mėnesinį Kalifornijos leidinį vardu D. K. L. B. Informacijos Biletens.

PIRSK SAVO NAMĄ

Los Angeles gyvena kur kas mažiau latvių, nei lietuvių. Tačiau jie jau rengiasi įsigyti didelį namą latvių tautinėms reikalams, kuriam ir vardas duotas: LATVIŠŲ NAMAS.

Veiklesiais asmenimis prie Latvių Namų įsigijimo minimi: Augusts Raisters, Reins, Abele, Kaktina, Rozena, Svikule, Braukis, Timšs, Luks, Pukinskis, Liciš, Agrums, Baltkajis, Borbals, Lapenieks, Krusa, Steinbergs, Taurinš ir kiti.

Latvių Namų Komiteto adresas: 647½ North Occidental Blvd., Los Angeles 26, Cal.

(lg)

TRAUN'S BAR RESTORANAS IR BARAS

AUGUST TRAUN, Savininkas

N. E. Cor. 7th ir Dauphin Street, PHILADELPHIA, PA.
Telefonas POplar 9-9352

Nepamirškite
atnaujinti
prenumeratos

JOHN BALTADUONIS
Frankford Avenue

CAFE
1700 Frankford Avenue
PHILADELPHIA, PA.

FIRE - AUTO - LIABILITY - BURGLARY - GLASS PLATE

ROBERT F. NARK

APDRAUDOS SPECIALISTAS

26 Court Street
Brooklyn 1, N. Y.
MAin 4-6400

700 Caroline Ave.
N. Valley Stream, N. Y.
VALley Stream 5-0783

LIFE - HEALTH - ACC. HOUSEHOLD - COMPENSATION

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601-3 SO. SECOND STREET, PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
1113 MT. VERNON ST. PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

AR NEPERMOKATE
už savo automobilio
apdraudą?

Virš 21,000,000 automobilių savininkų
moka daugiau, negu reikalinga.

Jei tik Jūsų vairavimo rekordas
yra geras, Jūs esate kvalifikuotas:

Dideliam apdraudos sutaupymui,
geresnei savo apsaugai ir
greitesniam patarnavimui,
reikalaujant nuostolių
atlyginimo.

KREIPKITĖS:

Albert F. Peters

(PETRAUSKAS)

APDRAUDOS SPECIALISTAS

116-55 QUEENS BLVD., FOREST HILLS 75, N. Y.
Tel. Virginia 3-1477

Namų adresas:

106-53 95th Street, Ozone Park 17, N. Y.

Pasaulio ĮVYKIAI

* Sėkmingai pavykusi Sudano kariuomenės revoliucija kilo dėl valdžios korupcijos ir dėl Sudano - Egipto santykių liečiančių Nilo upės vandeniu. Buvusi valdžia nepajėgė šios problemos išspręsti. Sudanas nori savo teritorijoje įrengti visą eilę užtvankų, o Egiptas nori užbaigti savo Aswan užtvanką. Gi Asvano užtvanka išlietu apie 150 mylių Nilo upės Sudano teritorijoje ir tokiu būdu sutrukdytų Sudano planus. Buvusi Sudano valdžia buvo palanki vakariečiams. Naujoji irgi nėra palanki Egipto Nasserui, bet ne taip palanki vakariečiams, kaip buvusi.

* Popiežius Jonas XXIII paskyrė 23 naujus kardinolus, iš kurių 13 yra italai, po 2 amerikiečius ir prancūzus, po vieną iš Meksikos, Urugvajaus, Anglijos, Ispanijos, Austrijos ir Vokietijos. Kalbama, kad Popiežius planuoja padidinti kardinolų kolegiją iki 100 asmenų.

* Senatorius Butler, respublikonas iš Marylando, reikalauja tuojau iširti kas pradėjo šmelžimo kampaniją prieš J. Edgar Hoover ir jo vadovaujamą Federalinį investigacijos biurą.

* Amerikos ambasada Havanoje praneša, kad šią savaitę nežinomos kilmės iškūvai bombardavę JAV valdžios kontroliuojamų nikelio kasyklų ofisus ir sandėlius Kuboje. Nuostoliai esą dideli.

* Washingtone kalbama, kad ateinančiame kongrese prasi-dės kampanija už atšaukimą 22 amendmento, apribojančio Prezidento tarnybą dviem terminam.

* JAV, Britanijos ir Prancūzijos karinių pajėgų vadai Berlyne tariasi kokių priemonių reikės imtis tuo atveju, kai sovietų okupacinė kariuomenė pasitrauks ir Berlynas bus paveiktas komunistinės Rytų Vokietijos kontrolei.

* Lapkričio 17 d. Paryžiuje baigėsi virš metų trukusi 17 Europos valstybių konferencija, kurios tikslas buvo siekti laisvo prekių pasikeitimo tarp valstybių. Manoma, kad šių derybų nutraukimas gali iššaukti ekonominį konfliktą.

* Sultanas Mohammed V pareikalavo, kad iš Moroko būtų atitraukti visi JAV, Prancūzijos ir Ispanijos kariniai daliniai. JAV, žinodama, kad eventualiai ji turės savo karines jėgas iš Moroko atitraukti, pradėjo derybas dėl naudojimosi oro bazėmis ir 4 prielaukomis Moroke.

* Valstybės sekr. Dulles pareiškė: Yra pavojaus, kad naujai susikūrusios nepriklausomos valstybės, nusikračiusios kolonializmu, gali patekti į daug žiauresnio tarptautinio komunizmo nagus.

* Indonezijos policija perdavė Filipinų valdžiai komunistų vadą Alfredo Saulo, kuris dabar teisiamas Maniloje.

KONKURSAS KANTATAI PARAŠYTI

Lietuvių Muzikos Komisija susitarė su Pirmosios Dainų Šventės Komitetu ir skelbia konkursą kantatai arba kitokiam tokios pat apimtės kūrinii parašyti šiomis sąlygomis:

1. Muzikos kūrinys rašomas paties kompozitoriaus pasirinktu tekstu (pageidaujama patriotinio turinio) mišriam chorui su solistais ir akompanimentu, išpildant trunkas 10-15 min.

2. Konkurse dalyvauti kviečiami lietuviai kompozitoriai, bet kiekvieno kompozitoriaus prašoma konkurse dalyvauti tik su vienu kūrinii.

3. Ne kompozitoriaus ranka parašytas rankraštis - klavyras, pasirašytas slapyvardžiu, pristatomas ligi 1959 m. XII 31

šiuo adresu; Mrs. Alice Stephens 64 East Van Buren, Room 514 Chicago 4, Ill. Atskiram užklijuotam voke pridodamas kompozitoriaus adresas ir slapyvardžio paaikškinimas pavarde.

4. Gautus rankraščius apsvartys jury komisija, kuri pirmoje eilėje įvertins kūrinių meninį lygį, antroje eilėje - tinkamumą mūsų sąlygomis, - ir išrinks kūrinį, kuris galės būti išpildomas 1961 m. Antroje Dainų Šventėje Chicagoje.

5. Atsižvelgiant į tai, kad atrinktas kūrinys galės būti išpildomas Dainų Šventės programoj, pageidaujama akompanimento, kuris, reikalui esant, galėtų būti atliktas vargonų ir fortepijono arba ir orkestruotas;

vokalinės dalios pageidaujama tokios, kad būtų pajėgiama paruošti vidutinio pajėgumo chorams.

6. Jury komisija gali nutarti, kad iš atsiųstųjų neatsiranda atrinktinio kūrinio.

7. Atrinktojo kūrinio kompozitoriumi įteikiama 1,000 dol. premija. Premiją skyrė Pirmosios Dainų Šventės Komitetas ir ji įteikiama Antrosios Dainų Šventės metu.

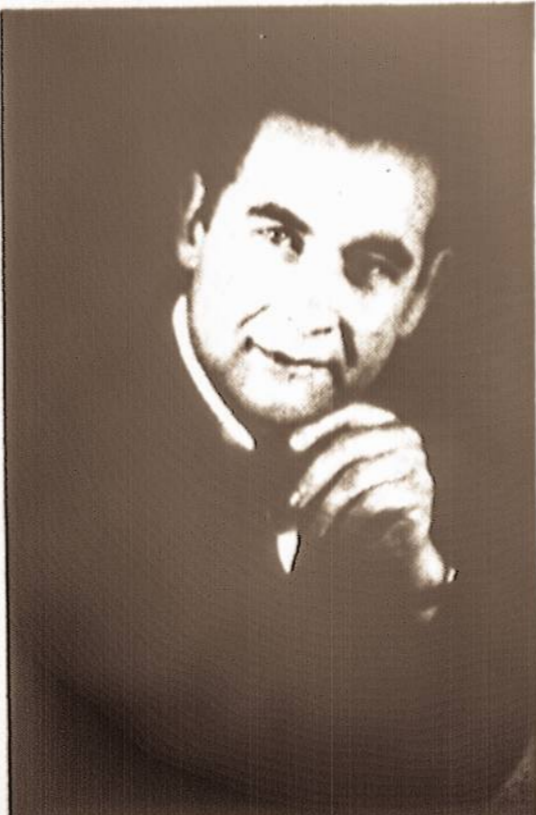
8. Lietuvių Muzikos Komisijos teisės premijuoto kūrinio atzvilgiu: a) leidžia premijuoto kūrinio pirmąją laidą, b) spausdina ar kitaip multiplikuoja premijuoto kūrinio balsus, tą

(Nukelta į 7 psl.)

KVIETIMAS Į JUBILIEJINĮ KONCERTĄ

Bostono Lietuvių Vyrų Choras

St. Liepas

Pagerbkine DR. V. KUDIRKA jo gimimo 100 metų sukakties minėjimo proga su daina, muzika -- iškilmingai ir vienin-gai.

Meninę programą išpildys Bostono Lietuvių Vyrų Choras vadovaujamas kompozitoriaus J. GAIDELIO ir solistai, Vilniaus operos artistas STASYS LIEPAS ir DAIVA MONTGIRDAITĖ.

D. Montgirdaitė

KONCERTAS ĮVYKS LAPKRIČIO 23 D.

SEKMADIENĮ LYGIAI 3 VALANDĄ PO PIETŲ

LIET. AMER. PIL. KLUBO SALĖJE

227 LAWRENCE STREET, HARTFORD, CONN.

PRAŠOMA NESIVĖLUOTI!

DIDŽIAI GERB. CONN. VALSTYBĖS LIETUVIAI!

Maloniai kviečiame jus dalyvauti iškilmingame jubiliejiname koncerte DR. VINCO KUDIRKOS 100 metų gimimo sukakties minėjimo proga.

Garsusis Bostono Lietuvių Vyrų Choras, vadovaujamas komp. J. GAIDELIO, taip pat solistai, Vilniaus operos art. St. LIEPAS ir Daiva MONTGIRDAITĖ išpildys meninę koncerto programą. Jubiliejinę oraciją patieks poetas J. TYSLIAVA, Vienybės redaktorius.

TEGUL TAVO VAIKAI EINA VIEN TAKAIS DORYBĖS,
TEGUL DIRBA TAVO NAUDAI IR ŽMONIŲ GERYBĖS...

VISUS MALONIAI KVIEČIA
HARTFORDO LB APYL. VALDYBA

BANGA TELEVISION

V. ZELENIS, Sav.

34-23 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.
(Prie Lincoln Ave.) Tel. AP 7-0349

PARDUODAMA SU NUOLAIDA:

Televizija, radijas, III-FI fonografai (tape recorders), oro vėsintuvai, langams ventiliatoriai, dulkių siurbliai ir t. t.

TAISOMA: televizija, radijas, III-FI.

Darbo valandos kasdien iki 7 v. v.

Perkant - parduodant namus, ar išnuomojant butus, įvairiausiai apdraudos reikalais, federalinių ir valstybinių taksų (INCOME TAX) užpildyti, pirkimui piniginių perlaidų (MONEY ORDERS),

kreiptis

HAVEN REALTY

Joseph Andrusis Insurance

87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y.
TEL. VI 7-4477

Kasdien -- 9 val. ryto iki 9 val. vak.
Sekmadieniai -- 1 val. p. p. iki 5 val. vak.

VIENYBĖ

LITHUANIAN WEEKLY
Established in 1886

Juozas Tysliava
Editor and Publisher
192 Highland Boulevard
Brooklyn 7, New York
Tel. APplegate 7-7257

Entered as Second Class
Matter October 23, 1907 at
the Post Office of Brooklyn
N. Y. Subscription Rates:
USA, Canada and other
countries \$7.00 for one
year. Advertising rates on
application.

LATVIJA ir MES

Lapkričio 18 d. latviai laisvajame pasaulyje minėjo savo valstybės nepriklausomybės paskelbimo 40 metų sukaktį. Tai įvyko 10 mėnesių po to, kai Lietuvos Taryba pasirašė Vasario 16 aktą, skelbdama Lietuvos nepriklausomybės atstatymą. Latvijos nepriklausomybės paskelbimo data sutampa su pirmuoju Lietuvos kariuomenės įsakymu...

Kitais žodžiais, latviai kartu su mumis pradėjo kariauti dėl savo šalies laisvės. Ir reikia pasakyti, kad jie buvo laimingesni už mus. Išviję vokiečius, latviai savo jėgas sukonzentravo viename bolševikų fronte. Ir laimėjo. Tuo tarpu mums teko grumtis net su trimis priešais -- vokiečiais, bolševikais ir lenkais.

Anksčiau už mus apvalę savo kraštą, latviai nesiekubino trauktis net iš Palangos. Derėjosi dėl Mažeikių, o kai lenkai brovėsi į Vilnių, latviai "sutrumpino" mūsų frontą ties Daugpiliu ir užėmė Alūksnės sritį... Bet tai buvo trumpalaikis brolių nepasidalinimas žemėmis. Broliai pykstasi, broliai susitaiko. Susitakime ir mes su latviais, pirmą kartą sukūrusiais savo valstybę.

Turint galvoje faktą, kad mes su latviais esame kadaise daug didesnius žemės plotus apgyvenusios baltų giminės likučiai, rodos, turėjome sudaryti vieną valstybę. Deja, šios dvi broliškos tautos, kurios savo kalba skyrėsi 500 žodžių, šiuo reikalu nesuskalbėdavo. Veltui nepriklausomybės metais Latvių - Lietuvių Vienybė propagavo šią idėją. Lietuvos ir Latvijos politikai šio savais keliais.

Klidtys? Jų buvo kelios. Svarbiausia -- amžių bėgyje šias dvi tautas skyrė nevienodos kultūrinės, politinės, ekonominės, socialinės ir net religinės sąlygos. Be to, Latvija tapo nepriklausoma valstybė tik 1918 m. lapkričio 18 d. Bet tai jau praėjus, kuri neturėtų pasikartoti.

↓

VIENYBĖ
geriausia dovana
draugui

↑

DVASINIO SKURDO MOKYKLA

S. MEŠKELIS

Mokslo metų pabaigoje paprastai pamini "pasisventę" mokytojai. Negali būti jokių abejonių: mokytojai dirba lietuviškai, bet tėvai jos vis mažiau pageidauja. Įprastinių mūsų visuomenės pozicijų mokytojai visada ir visokiomis aplinkybėmis turi būti "pasisventę", o mokiniai, dabartinės lietuviškos mokyklės lankytojai, nuo tos pareigos atleidžiami. Tai ne paradoksas, bet pasityčiojimas iš lietuviškos ir mokytojų pasiaukojimo "Pasisventę" turi būti visi: ir tėvai ir vaikai. Dėl dvasinės savo vaikų gerovės kieno pareiga būti labiau "pasisventusiu" negu tėvų?

Šeštadieninė mokyklė kol kas veikia -- "tegu sau būna, tik nereikia persistengti" -- štai kaip keičiasi tėvų pažūra į ją. Iš tikrųjų gi ji vis daugiau virsta lietuviško pasizmonėjimo vieta -- vaikų klubu, bet ne rimto mokymosi įstaiga. Žinoma, galima ginčytis dėl dėstymo būdų specialios paskirtis mokyklų, bet blogiausia, kad pradeda "nereikti" jos pagrindo -- lietuvių kalbos. Užtenka jau tik "dvasios". Iš tėvų ir net kai kurių mokytojų tenka girdėti: šeštad. pamokos atliks savo uždavinį, jei vaikai lietuviškai bus bent šiek tiek ištikimi "Išlaikym tik lietuvišką dvasią, o lietuvių kalba ne taip svarbu" -- štai naujausias lietuviško svietimo fronte žūkis.

Jeigu vaikas nejaucia iš tėvų pusės tvirto nusistatymo (o tatal jis labai jupta), jei patiria, kad ką nors leidži pro pirštus, tai toliau jis visai nepaiso. Jis tuoj išmoka skirti, už ką tėvai nuoširdžiau, karsčiau stovi ir pagal tai žino, ar gaus barti ar ne. Mato, kur tėvai linksta ir vairuoja. Iš pradžių vaikai sėdi lietuviškos pamoko-

se tėvų verčiami, o paskui, priklausomai nuo tėvų besikeičiančios nuotaikos, pradeda veldmainiauti: klasėje sėdi tik dėl akių. Gal pagal Hollywoodo "stailę" lietuviškas nukirpti kamas, berniukus aprėdyti meksikietiška ar kaubojiška, kad tik "dvasia" būtų. Bet iš kur jauname žmoguje ta "dvasia" atsirast, gal tik "modernioji technika" mokėtų paaiskinti... Ir nešiosena ir papročiai ir valgiai ir namų vidinis sutvarkymas, jau neminint kalbos, viską sudėjus, sudaro dvasią. Išvažda amerikietiška, kalba svetimai, o "dvasia" lietuviška -- kur tokią čiucelą gausi? Nekalbėsi lietuviškai, nebus lietuviškų savokų nei minčių. Kur užsilauks ta lietuviškos dvasia, jei nieko nepraktikuosi, kas lietuviška? Lietuviškos tada bus tik Achilo užkulny. Gaila, kad tėvai šito nesupranta ar tik apsimeta nesuprantą...

Daraktorių mokyklose čaro laikais buvo vargas, bet jis buvo medžiaginio pobūdžio. Beveik visko tada trūko: mokytojų, knygų, mokslo priemonių, rašomųjų lentų, suolų, gal net vaikams drabužių ar apavo. Dar reikėjo slapstyti nuo žandarų. Gi dabarties "vargo" mokyklų vyrauja dvasinis skurdas: visi viskuo aprūpinti, bet mokslo reikšmės nesupranta, mokytojai nenori. Vaikai peršerti, vienai pamokose kramto gumą, kiti čiulpia saldinius. Nežino, kam sėdi, jaučiasi, kaip kaliniai, prievarta suvaryti. Tikroji jų kalba -- angų kalba, o lietuvių kalba -- tik iš reikalo. Bent šeštadienis turėtų būti vaikams tautinio atsigalvinimo diena. Tačiau be anglų kalbos jie neišsiverčia ne tik eidami į šeštad. mokyklą ar pareidami

bet ir čia pertraukas ir pamokų metu snibzdasi tarp savęs angliškai. Kai žneka lietuviškai, atrodo, kad verčia iš svietimos kalbos. Vaikai ateina į klasę, kaip į cirką, pasivaipyti: sukinėjasi, vaikščioja po klasę. Jie visai nejaucia pareigos ir atsakumo nei prieš tėvus nei prieš lietuviškos mokytojus. Šie skeryčiojasi, o mokiniai pasizūri į juos, kaip į "monkes". Iš vaikų žvilgsnio gali išskaityti, kad šeštad. mokykla -- tik komedija. Prisižiūrėję kaubojų, išver-

VIRŠUJE: Lietuviai pikietuotojai laukė Menšikovo aerodrome; bet sovietų ambasadorius, paskutinio metu pakelęs planus, atvyko į Chicago'ą traukiniu. Vėliau pikietuotojai jį sugavo prie Palmer Viešbučio. E. Sulaicio nuotrauka

g akis, spokso į tave. Klasėje jiems baisiai nuobodu. Kai rėki jiems ką afškindamas, tai skardziu balsu dar kaip taip perrėki. Betgi ne visi mokytojai apdovanoti viršilės balsu. Lietuvos mokiniai būvo kaip angelai, palyginus su šių dienų lietuviškais. Padėtis kritiška, nes yra "sistuvai" (mokytojai), bet (Nukelta iš psk.)

LIETUVIŲ PREKYBOS BENDROVĖ, vienintelė šios rūšies firma pasaulyje, gerai žinoma Europoje ir Australijoje, siūlo savo patarnavimus ir JAV gyvenantiems tautiečiams.

LIETUVIŲ PREKYBOS BENDROVĖ turi visus reikalingus leidimus siųsti dovanų siuntinėlius betarpiu iš Anglijos į Lietuvą ir į visas Sovietų Sąjungos sritis.

LIETUVIŲ PREKYBOS BENDROVĖ, prisistatydama savo tautiečiams JAV, siūlo specialų ekspress standartinį siuntinėlių, sudarytą iš trijų gabalų po 3-1/4 jardo pilkos, rudos ir mėlynos medžiagos, viso labo 9-3/4 jardo, už negirdėtai žemą kainą -- tikrai už 40 dolerių. Į šią kainą įeina sovietinis muitas, draudimas, licenzija, supakavimas ir pasiuntimas. Nėgana to: prie tokio siuntinėlio galima pridėti kataloginėmis kainomis dar 10 svarų siuntėjo pasirinkti prekių, nemokant jokių papildomų mokesčių. Galima pridėti ir savų prekių, bet tik visiškai naujų, nenaudotų. Tokiu atveju už pridedamąsias prekes sumokamas tik muitas.

LIETUVIŲ PREKYBOS BENDROVĖ yra vienintelė šios rūšies firma, neimanti jokių pasiuntimo manipuliacinių mokesčių už siuntinius, kurių vertė siekia arba prašoka 75 dolerius.

LIETUVIŲ PREKYBOS BENDROVĖS siuntiniai iš Londono siuntiniai pasiekia Lietuvą per 3-5 savaites. Visi siuntiniai apdraudžiami. Jų pristatymas garantuotas.

LIETUVIŲ PREKYBOS BENDROVĖ išpildo iš Lietuvos gaunamus receptus ir pateikia visus čia gaminamus vaistus žemiausiomis kainomis.

REIKALAUKITE mūsų kainininkų ir medžiagų pavyzdžių, kuriuos nusiųsime Jums tuojau, gavę Jūsų laišką.

LITHUANIAN TRADING COMPANY
1A, Hunt Street
London, W. 11 - Great Britain

Lietuvių Prekybos Bendrovė reikalingi agentai visose JAV valstybėse ir Kanadoje.

AKADEMINĖS MINTYS

REDAKCIJĖ KOLEGIJA: R. Arūnaitė, D. Alytaitė, J. Bačanskas, J. Birutis, S. Sirusas, V. Virbickas. MEDŽIAGĄ SIUSTI: Rasai Arūnaitėi, 109 Ridgewood Avenue, Brooklyn 8, N. Y. Telefonas: AP 7-3263.

PIRMININKO ŽODIS

Artėjant visuotinam Liet. Stud. S-gos JAV-se suvažiavimui, AM redakcija kreipėsi į S-gos Centro Valdybos pirm. Adomą Mickevičių su keliais klausimais.

Kokie yra pagrindiniai suvažiavimo uždaviniai?

Kaip jau žinote, S-gos suvažiavimas įvyks lapkričio 27-30 d. Detroito, Statlerio viešbutyje. Pagrindiniai suvažiavimo uždaviniai yra sutvirtinti S-gos organizacinį aparatą, išdiskutuojant visą eilę organizacinių problemų; išklausti keleto vertingų paskaitų apie mūsų tautines savybes, mūsų tautinę kūrybą ir kultūrinę veiklą; suteikti progos suvažiavimo dalyviams pabendrauti lietuviškoj, studentiškoj atmosferoj.

Galite daugiau išdėstyti suvažiavimo programą?

Suvažiavimo išv. šėse, lapkr. 27, ketvirtadienį, 4 val. įvyks Centro Valdybos ir visų skyrių valdybų posėdis. Registracija penktadienį 8:30 ryte (2 dol.). Penktadienį vakare 7 val. bus susipažinimo vakaras Michigan Room salėje, o šeštadienį vakare Grand Ballroom — iškilmingas banketas, kur pagrindinę kalbą pasakys PLB pirmininkas J. Matulionis. Studentams įėjimas - 6 dol. Penktadienio ir šeštadienio programos prasideda 9 val. ryto. Sekmadienį 11 val. bus pamaldos šv. Antano bažnyčioje, o 1:30 iškilmingas suvažiavimo uždarymas. Suvažiavimų numatytos šios paskaitos:

1. Žvilgsnis į šėsvijos lietuvių studento charakterį.
2. Dabartinis Lietuvos kultūrinis gyvenimas.
3. Romantškumas lietuvių liaudies kūryboje.
4. Simpozijumas S-gos veiklos reikalais.

Koks susidomėjimas suvažiavimu? Kiek tikėtės dalyvių?

Su džiaugsmu galiu užtikrinti, kad suvažiavimas bus tikrai gausus. Detroitas yra geografiniu atžvilgiu patogi vieta ne vien amerikiečiams, bet ir kanadiečiams, kurie yra pakviesti į suvažiavimą dalyvauti svečio teisėmis. Tikimės apie 250 dalyvių. Ypač buvo džiugu patirti kad daug kolegų iš rytų rengiasi atvykti į Detroitą. Viduriniuose vakaruose susidomėjimas yra labai didelis.

Kokią programą S-gos rėmuose pramatote Jūsų kadencijos metu?

Po suvažiavimo CV nori suruošti rajonines studijų dienas bent trijose vietovėse. Antrojo semestro metu planuojame suorganizuoti lituanistikos paskaitų ciklus skyriuose su tikslu su-

stiprinti jau gerokai slubuojančias lituanistines žinias mūsų studentų tarpe. Mokslo metu gale norime išleisti mestrą, kuriame galės pasireikšti jaunosios kūrybinės jėgos.

Ką norėtumėte pasakyti rytinio pakraščio studentijai?

Noriu pakviesti visą rytinio pakraščio studentiją kuo daugiau suplaukti į suvažiavimą. Kiek liečia skyrių veiklą, CV deda daug vilčių į New Yorko skyrių, kuris yra didelis skaičiumi, bet gana pasyvus savo veikloje. Tikime, kad šiais metais New Yorkas ne tik pats išsijudins, bet duos įkvėpimo sukurti visam rytiniam pakraščiui. Negalima užmiršti ir Philadelphijos, kuri taip aktyviai ir gražiai veikia. Iš kitų vietovių laukime daugiau iniciatyvos ir energijos. Greitu laiku CV pasiskirs savo galiotinį rytiniam pakraščiui, nes visa dabartinė CV susispietusi Chicagoje ir Urbanoje. Įgaliotinio tikslas bus palaikyti ryšį tarp CV ir rytinių skyrių.

LITUANISTIKOS REIKALU

Akademinis Skautų Sąjūdis skelbia 2 negrąžinamas stipendijas po 175 dol. norintiems studijuoti lituanistiką 1959 m. Fordhomo universitete. Šie pinigai buvo surinkti ASS "Rudens lapų" balijuje, kuris įvyko spalio 4 d. Chicagoje. Studentija dėkinga gausiems aukotojams: 50 dol. - P. J. Lieponis, po 10 dol. - dr. L. Kriaučiūnas, dr. L. Kriaučiūnaitė, dr. A. Čiurinskas, Dr. Šalna, dr. Sukys, po 5 dol. - S. Baranauskas, P. P. Šileikis, inž. S. Jokubauskas, inž. J. Ivanauskas, P. P. Sprindžiai, inž. V. Mastis, inž. Karėnas, inž. V. Vaitkus, P. K. Tallat-Kelpša, dr. S. Budrys, dr. V. P. Tumasonis, dr. Melnikas, inž. A. Klorė, inž. R. Korzonas ir stalias nr. 23. Stipendijų reikalui galima kreiptis į ASS skyrius arba tiesiai į Dr. Vydušo Vardo Studentų Šalpos Fondą.

"STUDENTŲ MIESTE" -- URBANOJ

Spalio 11 d. Akademinio Skautų Sąjūdžio Urbanos sk. minėjo savo metinę šventę. Švakarėse, penktadienį, įvyko nuotaikingas laužas, kurį vedė fil. T. Remeikis. Šeštadienio vakare minėjimą vedė sk. pirm. senj. M. Pleškys. Pagrindinę programos dalį sudarė įdomi I. Čepėnaitės paskaita "Simbolizmas ir jo reikšmė gyvenime". Po to sekė jaukus studentiškas pasilinksminimas. Šventėje dalyvavo gausus būrys svečių — Chicago ir Urbanos studentija.

AKADEMINĖJ PASTOGĖJ

J. Birutis, A. Butaitė, V. Krivickas, R. Penikas ir D. Štatkutė sudaro naują Liet. Stud. S-gos N: Y. sk. valdybą. S. Novickas, L. Stanaitytė ir K. Skėmaitė įeina į revizijos komisiją.

K. Soliūnas, 15711 Sorrento St., Detroit 27, Mich., (tel. UN 1-8026) yra studentų suvažiavimo rengimo kom. pirm. Pas jį galima kreiptis nakvynių ir kitais suvažiavimą liečiančiais reikalais.

E. Simaitis (pirm.), D. Blinstrubaitė, D. Orentaitė, R. Nemickas ir V. Dirkis sudaro naują Chicago Liet. Stud. S-gos sk. valdybą.

Arch. K. Mikėnas ir M. Grigaravičiūtė - abu aktyvūs Akademinio Skautų Sąjūdžio nariai, susituokė spalio 25 d. šv. Jurgio bažnyčioje, Chicagoje.

K. Campe (pirm.), G. Vaitkutė, I. Deikytė ir A. Zemaitaitis įeina į naująją Connecticut University Lithuanian Club, Stores, Conn., skyriaus valdybą.

R. Kriaučiūnui išvykus atlikti karinę prievolę, į Liet. Stud. S-gos CV įėjo S. Radvila.

A. Stakytė yra naujoji Liet. Stud. S-gos CV sekretorė - Room 183, 1005 W. Gregory Dr., Urbana, Ill.

I. Budrys yra pakviestas Liet. Stud. S-gos CV įgaliotiniu Lituanus reikalams.

J. Starkutė reprezentavo Liet. Stud. S-gą Arabų Studentų S-gos suvažiavime, kuris įvyko rugsėjo 1-6 d. Urbana, Ill.

R. Vėžys, K. Dirkis, R. Cinka ir D. Tallat-Kelpšaitė sudaro Liet. Stud. S-gos oficiozo "Studentų Gairės" redakcinę kolektyvą.

S. Užgiris yra naujasis Liet. Stud. S-gos CV įždininkas.

G. Simonaitis (pirm.), A. Tvirbutas ir I. Bernotaitė, sudaro naują Liet. Stud. S-gos Hartfordo sk. valdybą.

S. Milišauskas (pirm.), L. Čėsnaitė, T. Remeikis ir D. Tūjūnėlis yra Akademinio Skautų Sąjūdžio programos komisijos nariai.

B. Ulėnaitė (ASD), A. Dzikas (ateitininkai), J. Birutis (Korp! Vytis) -- akademinių organizacijų atstovai New Yorke - sveikino Korp! Neo Lithuanian jos šventės proga.

* Gruodžio 21 d. 7:30 v. v. Audėnų namuose, 252 Cleveland St., Brooklyn, įvyks Studentų Santaros New Yorko skyriaus susirinkimas. Kalbės J. Audėnas tema: "Studentai Nepriklausomoje Lietuvoje".

Chicago Lietuvių Sporto Klubo Nerios valdyba (iš kairės). Zigmąs Žiupsnys, Aleksas Lauraitis, Dalia Kolbaitė, Edvardas Sulaitis. Si valdyba lapkričio 30 d. Loomis parko pastate rengia pirmąsias Chicago liet. krepšinio varžybas, kurioms pereinamąją taurę paskyrė konsulas dr. P. Daužvardis.

Z. Dežučio nuotrauka

Studijozo pastabos

Pereitą sekmadienį įvykusiame New Yorko studentų susirinkime didžiausią laiko dalį užėmė naujos skyriaus valdybos rinkimai. Šalia to buvo apkalbėta pora einamųjų reikalų. Kadangi susirinkimas buvo netikėtai gausus (apie 85 dalyviai), tai jame galėjo būti paskaita, diskusijos ar pan. Daugelis iš jų atėjo vien dėlto, kad galėtų pabalsuoti už savo grupės kandidatus. Jų, tikriausiai, iki sekančių rinkimų nematysime studentų susirinkimuose. Čia, pav., matėsi ir filisterių, turinčių po kelis vaikus, ir jų žmonos, niekad studentėmis nebuvusios ir kaip draugų, giminių ir pažįstamų. Iš dalies tai yra džiugus reiškinys, nes šiandien, kai kitos organizacijos vos pajėgia valdybas sulipdyti, Studentų S-ga dar kovoja dėl valdžios ir centre, ir skyriūse. Tai rodo, kad lietuviškoji studentija dar ilgą laiką išsilaikys tvirtai organizuota.

Iš kitos pusės tenka apgalvesti, kad nestudentai dar vis nori diriguoti studentiška veikla. Šiems gerai tinka pereitam AM numeryje tilpę argumentai Alytaitės straipsnyje. Toks iš viršaus "bosavimas" buvo ypač ryškus vienos organizacijos tarpe, įsakmiai pabrėžiant savo organizacijos nariams už ką balsuoti, kaip laikytis ir pan. Taip ir kvepia politinė partija, bet ne studentų organizacija. Įdomu, kad ši organizacija savo oficialiuose pasisakymuose ypač akcentuoja laisvą žmogaus apsisprendimo principą įvairiose gyvenimo apraškose, kitus vadindami dog-

matikais, apkerpėjusių tradicijų gerbėjais ir pan. Būtų gražu ir kultūringa, kad ta organizacija savo veiksmais paremtų tą ką ji taip propaguoja žodžiu ir raštu.

LIETUVIŠKŲ KNYGŲ REIKALU

New Yorko miesto bibliotekos Donnell Saka ketina nesirūpinti lietuviškų knygų rinkiniu dėl mazo pareikalavimo. Knygyne yra puikūs ir įvairūs lietuviškų knygų kompleksai. Visuomenė prašoma užėiti ir pasiteirauti lietuviškų knygų. Jeigu norimos knygos nėra, biblioteka sutinka išigyti. Bibliotekos adresas 53rd Street ir 5th Ave., New York, skersai gatvę nuo Modernaus Meno Muzėjaus.

Yra gauta 6 egz. Jono Pulkūno "Patarlių, Priežodžių, Posakių" knygos su prašymu ją išplatinti po didesnių universitetų bibliotekas. Visi universitetų lietuviški klubai ir pavieniai studentai norintieji šią knygą padovanoti universitetiniai bibliotekai gali kreiptis pas kol. Kęstutį Dirklį, 3920 South Artesian Ave., Chicago, Ill.

ASS REMIA LITUANUS

Akademinis Skautų Sąjūdis, įvertindamas Lituanus reikšmę tremtyje, savo darbu ir aukomis remia šį Liet. Stud. S-gos leidžiamą žurnalą. Šį rudenį Lituanus aukojo: Akademikų skautų kvartetas Chicagoje - 100 dol., ASS centro valdyba - 25 dol., Korp! Vytis Centro Valdyba - 25 dol., ASS Chicagoje skyrius - 25 dol.

VIENYBĖS SKAITYTOJAI PERKANTIEJI MEDŽIAGAS SIUNTINIAMS LIETUVŲ, GAUNA 10% NUOLAIDĄ.

Tik asmeniškai atsilankę, galėsite įsitikinti, koks didelis vyriškų ir moteriškų medžiagų pasirinkimas

Mūsų krautuveje gausite viską, kas tik reikalinga jūsų artimiesiems Tėvyneje pradžiuginti.

Vilnonės, šilkinės ir kitokios medžiagos žemesnėmis kainomis, negu kitur.

DORION MFG'S OUTLET STORES, INC.

148-09 Jamaica Avenue (išlipiti Sutphin Blvd. Stotyje)

Jamaica 35, N.Y. Tel. AXtel 7-6082

Kelionės įspūdžiai

PIETŲ AMERIKOS PAKRAŠČIAIS

SPALIO 16

Plaukę per naktį, ryte pasiekėme Dominikonų Respublikos sostinę Ciudad Trujillo, (232 mylios nuo San Juan). Dominikonų sala (Hispanola atrasta 1492 m. gruodžio 8 d. ir paties Kolumbo. Dabar šioje saloje 2,121,000 gyventojų. Sostinėje Ciudad Trujillo yra 139,000 gyventojų. Kadangi čia laivo vadovybė buvo numaciūs tik pusdieniui sustoti, tai pusporyciavę tuojau išsiskubino į miestą. Mūsų vežėjas kalbėjo angliskai, bet mes jau buvome pramokę ispaniskai. . . Aplankėme miestą ir jo apylinkes.

Miestas savo pastatais ir tvarka daro gerą įspūdį. Gatvės ypač senoje miesto dalyje, siauros, automobilių irgi nedaug.

Prieš tris metus (1955) čia buvo pasaulinė paroda, kurioje dalyvavo ir JAV. Visi pastatai yra pavesti valstybei ir dabar yra kaip valdiškos patalpos. Buv. JAV pavilijono patalpose yra įrengta labai moderniška parduotuvė, kur nuperkami daiktai pristatomi į laivą ir neduodama pirkėjui netis. Deja ne visi keleiviai gavo savo pirkinius prieš laivo išplaukimą. Mūsų bendrakeleivė Ella Abrolaitienė buvo viena iš jų. Daugelis keleivių čia praleido nemažai pinigų, nes visas parduodama žymiai pigiau.

RADOME LIETUVIŲ

Beje, būdami Puerto Rico sostinėje, pastebėjome, kad ir čia esama lietuvių. Viename pirmos klasės restorane, Swiss Chalet, yra toks užrašas: "Super Club - dancing to the music of George Kudirka and his group playing European, American and Latin rhythms. Piano by Andrius Talada". Labai galimas dalykas, kad šiame mieste yra ir daugiau lietuvių, kurių bergi mes neturėjome progos sutikti.

SPALIO 17

Mūsų laivas plaukia iš Dominikonų Respublikos į Havaną, Kubą. 948 mylios. Šiandien nieko ypatingo. Ryte, dar prieš pusryčius, gavome dienos programą ir laivo dienraštį. Buvo malonu rasti žinėlę iš Tucker-ton, N. J. Dienraštyje skelbiamas kiekvienas svarbesnis įvykis, net New Yorko biržos kainų pasikeitimai.

SPALIO 18

Havana, Kuba. Tai jau trečiasis mūsų sustojimas ir valstybė. Kuba, kaip ir kitos Karibų salos, yra Kolumbo atrasta. Havanos miestas yra apie 500 metų senumo, ir iš originalių pastatų bei kitų istorinių įdomybių nedaug bepasilikę. Senoji miesto dalis yra apgriuvisi ir geresnėse vietose senieji pastatai keičiami naujais, moderniais. Naujoji miesto dalis

A. S. TREČIOKAS

yra labai moderniška savo pastatais bei biznio įstaigomis.

Mūsų laivas čia atplaukė 5 val. vakare. Kadangi oras buvo geras, tai miestas su apylinkėmis buvo aiškiai matomas. Pirmiausia pastebėjome seną, pusiau apgriuvusią tvirtovę.

Laivas sustojo toliau nuo kranto. Keleiviams išsikelti buvo paruošti trys laiveliai. Mes patys pirmieji išsikėlėme į krantą ir, gavę gerai angliskai kalbantį ir žinantį miesto įdomybes šoferį, išvykome pa-

bai savotiškas. Pav., moterys laidojime nedalyvauja. . .

Statybos darbai vykdomi ir sekmadieniais. Čia žymų vaidmenį vaidina kapitalas. Visos žymesnės vietos yra atstatomos naujais moderniais biznio reikalams pastatais.

Mieste žemės sklypai yra brangūs. Nauji namai yra moderniai įrengti su vėsinais oru ir t. t.

JAV ambasada yra miesto pakraštyje, ir tur būt turtingiausia dalis. Pravažiuojant sustojome, bet kadangi buvo sekmadienis, tai turėjome pasitenkin-

Tuo metu, kai New Yorke pūtė šiurkštus rudens vėjas, žarstydamos nukritusius medžių lapus, tai Trečiokai ir Abrolaitiai, kaip nuotraukoje matyti, belankydami saulėtas Karibų salas, jautėsi, kaip vasarą. . .

sizvalgyti. Dabar Havanos miestas turi apie 1,500,000 gyventojų, o visoje saloje yra apie 4,000,000. Pirmiausia apžiūrėjome 210 metų senumo Havanos universitetą, kuris yra žymiausias visoje Kubos valstybėje. Havanos miestas turi Keletą didelių viesbučių. Pats naujasis, didžiausias ir geriausias įrengtas yra Havana Riviera su 400 kambarių su vėliausios mados įrengimais.

Spalio 19 d. (sekmadienis). Mūsų laivas turėjo išplaukti 2 val. po pietų. Todėl po pusryčių buvome susitarę su mūsų taksininku pavažinėti po miestą ir apylinkes. Pirmiausia sustojome prie Kolumbo Katedros, kuri statyta 1704 metais. Be to, aplankėme Kubos Karo Akademijos rūmus, statytus 1597 metais. Prezidentūros rūmus, kurių pastatymas kainavęs 2,000,000 dolerių. Valstybės Kapitolių, statytas 1926-29 metais, kainavęs 20,000,000 dol. Ta proga aplankėme ir kapus, kurie yra pačiame mieste ir užima 130 akrų žemės plotą. Kapų tvarkymas ir laidojimas yra la-

SPALIO 20

Nassau, Bahamas. Pirmadienio vidurdienis. Nors ne saulėta ir tarpais net ir lietus pakrapina, bet visi mūsų laivo keleiviai ruošėsi keltis į krantą. Šis yra paskutinis sustojimas ir iš čia laivas vidurnaktį pasuks į New Yorką. Tai bus dar dviejų dienų ir 962 mylių kelionė. Kadangi laivas sustojo tolokai nuo kranto ir dėl persikėlimo buvo reikalingas didesnis keltuvas, tai mes keturiose patys pirmieji laukėme eilės persikelti, kad ilgiau galėtume pabūti krante. Mano žmona jau čia buvo buvusi 5 kartus, o Abrolaitiai irgi ne pirmas kartas čia lankosi.

Feliksas ir Emilija Morkai prie filmų aktorės Rūtos Lėe Kilmontės rezidencijos Hollywoode. Nuotraukoje: Morkai, Kilmontė su motina, solistė Elena Sadauskaitė ir aktorės pusiaseris iš Kanados (kairėje).

Tik aš pasirūpinau pasinformuoti apie šią salą prieš pat atplaukiant šio laivo skaltykloje.

Nassau yra New Providence 25 salų grupės sostinė ir pirmoji sala, kurią Kolumbas pastebėjo 1494 m. spalio 12 d. Nassau nepriklauso Vakarų Indijų salų grupei. Bahamas apima 700 salų. New Providence salų grupėje dabar yra apie 82,000 gyventojų ir apie pusę jų, gyvena Nassau. New Providence 25 salų grupė apima 4,404 kvadratinę mylių plotą.

Pavažinėjomė po Nassau salą, kuri yra 21 mylių ilgio ir 7 mylių pločio. Susipažinome su vietos gyvenimu. Aplankėme žymesnes įstaigas, nuvažiavome į gubernatūrą, kur karo metu gyveno kunigaikštis Windsoras su žmona ir čia pat buvo apsisostijusi princesė Margareta. Mūsų žmonos prisipirko visokių reikalingų ir nereikalingų daiktų, kuriuos vėliau į laivą pristatė tiesiog iš parduotuvų.

SPALIO 21

Daugelis iš keleivių prieš išplaukiant iš Nassau iki vidurnakčio turėjo progos pasilinksminėti, nes tai jau paskutinis sustojimas prieš New Yorką. Tai buvo galima pastebėti ir iš atėjusių į valgomąjį pusryčiauti. . .

KAPITONO VAKARAS

Paprastai kapitono vakarėnė būna paskutinį vakarą. Pa-

siruošimas laive jau buvo jaučiamas iš pat ryto. Net ir keleivių tarpe. Ypač moterys stengėsi puoštis. O tų valgių įvairumas ir jų padavimas su ceremonijomis užtrūko bent pora valandų. Paprastai valgių yra didelis pasirinkimas, o kapitono vakarėnė nėra pasirinkimo — visi gauna nustatytą tvarką. Dažnai pasitaiko, kad ne visas yra valgytina. Taip buvo ir ši kartą. Pav., vėžio sriubą ne visi gali valgyti, ir iš mūsų ketuvių net trys atsiskakė šio gardumyno. Pamėginę ją valgyti, vėliau turėjo kreiptis į gydytoją. . .

SPALIO 22

Paskutinę dieną visi keleiviai yra susirūpinę dviem dalykais, tai atsiskaitymas su patarnautojais, kurių, kaip sakdau yra labai daug. Dažnai yra kalti patys keleiviai, kurie čia taip išdyksta, kad be tarnų nė žingsnio. Kad ir mes patys į valgomąjį, kuris yra tik dvejišais laiptais žemyn iš mūsų kambarių, visada vykdavome keltuvu. O mes dar nebuvo patys blogiausi. Buvo nemažai ir tokių, kurie neveikdami nespėdavo nuo 8 iki 10 val. ateiti į valgomąjį pusryčių ir kviesdavo savo kambario tarną. . . Kai kurie jų tingėdavo net vandens prisileisti maudymuisi. . . Žiūrėk, kviečia patarnautoja ir apsirin-

(Nukelta į 8 psl.)

PASKUTINIS DIVIDENDAS
PAKELTAS IKI

3 1/4% metams

(3% reguliaraus ir 1/4% extra)

SKAIČIUOJAMAS
METŲ KETVIRČIAIS

Taujyk Čia—Daugiau Uždirbsi—Nelauk!

THE Kings County
SAVINGS BANK

Incorporated 1884

2 PATOGIOS ĮSTAIGOS:

125 Broadway prie Bedford Avenue
539 Eastern Parkway prie Nostrand Ave.
Member Federal Insurance Corporation

PIRMASIS NEW YORKO MOKYTOJAS BUVO LIETUVIS

(Pabaiga)

Is tolimesnių įvairių dokumentų aiškėja, kad mūsų tautiečio būta gana smarkaus, kuris buvo gana įkyrus tiek kolonijos valdovams, tiek ir Vakarų Indijos Bendrovės centrui Olandijoje. Po pusantro mėnesio jūromis užtrūkusios kelionės Kuršius atvyko 1659 m. liepos 4 d. bet vos išsteigęs mokyklą ir pradėjęs dirbti jis pranešė mokyklos direktoriams, kad iš gaunamo atlyginimo jis negalys padariai pragyventi, prašo rekomenduoti į centrą Amsterdame, kad jo alga būtų pakelta, ką jie ir padaro tą pat metų rugsėjo 17 d. laiške prašydami pakelti jo algą ir nuo savęs pridėdami: "Kiek tai reikalas eina apie jo darbą ir uolumą, mes iš tiesų turime palūdyti, kad jo darbus yra stebėtinas ir kad jaunuolių padaryta pažanga yra nepaprasta." Žinoma, centras jo prašymą atmetė, nes esą kol Kuršius nevedęs, tai gaunamo atlyginimo turėtų pakakti. Vėliau ir čia prasidėjo bėdos: vietos valdininkai prikibo prie jo, kad jis nuo vaikų imąs daugiau negu nustatyta, kad savo mokinių tinkamai nevaldąs, kurie esą drabužius vienas nuo kito plėšo, į ką Kuršius atsikirto, kad esą ne visi tėvai sutinka, kad jų vaikai būtų baudžiami, vėliau jis net į teismą buvęs patrauktas kokio tai kolonisto, buvo išlystas į Amsterdamą. Veikiausia tas pasiaiskinimas duotų daug sviesos apie mūsų tautiečio vargus New Yorke. Kolonistai tuometiniam New Yorke buvo prasti. Pats Stuyvesant rašė į Amsterdamą ir prašė nesiųsti pirklį ir kitokių baltarankių, kurie negali juodo darbo dirbti, bet prašė siųsti prie vargo pratusius pabėgėlius ir tikininkus ar ūkio darbininkus.

Pati bendrovė buvo labai sykšti, o pragyvenimas New Yorke buvęs keltis kartus brangesnis negu pačioje Olandijoje. Iš tolo žiūrint atrodo, kad jis turėjo iš gaunamų pajamų išgyventi, nes be algos gavo iš kiekvieno vaiko tam tikrą sumą plius pajamų iš medicinos praktikos. Arba kaip Lietuvos bajoras buvo pripratęs plačiai gyventi, todėl ir gaunamų pajamų jam nepakako. Na, bet mums ne tas rūpi. Svarbiausias klausimas, ar jis tikrai buvo lietuvis. Kad jis buvo buvęs profesorius Lietuvoje abejonių nėra, bet iš iki šiol surastų dokumentų nėra pasakyta, kad jis lietuvis. Jeigu būtų prieinami Vilniaus Jezuity Akademijos ir Leyden universiteto Olandijoje archyvai, tai būtų galima nustatyti, kada ir kame jis gimęs, kame mokslus ėjo ir t. t. Prieš keltis metus esu kūrėm tai žurnale skaitęs, kad grįžęs į Olandiją Kuršius įstojo į Leyden universitetą Olandijoje, kame sarašuose žymimas kaip "nobilis Lithuanus". Tų informacijų New Yorko archyvuose surasti nepavyko.

ANICETAS SIMUTIS
Lietuvos Vice Konsulas
New Yorke

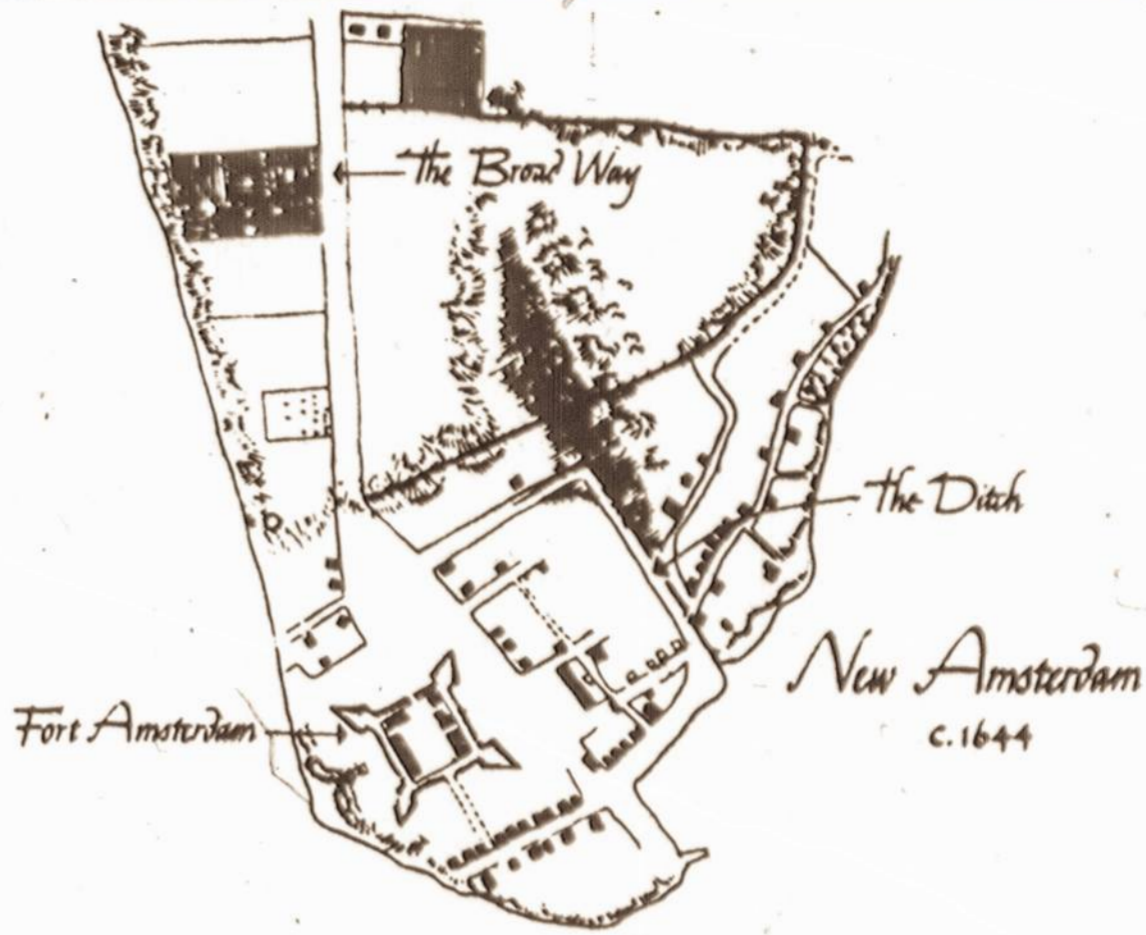
Visos kitos aplinkybės rodo, kad didelių abejonių dėl Kuršiaus lietuviškumo turėti netenka. Jo laikais Olandija lietuviams buvo gana gerai žinoma. Nemaža Lietuvos didikų vaikų ten mokslus ėjo. Pavyzdžiui, Lietuvos didikas Jonušas Radvila, ėjęs mokslus Saksonijoje, kuri laiką tarnavo Olandijos kariuomenėje. 1655 metais rusai pirmą kartą Lietuvos istorijoje užėmė Vilnių, o Švedijos karalius Karolis Gustavas – Lenkiją. Likęs vienas ir atsidūręs kare prieš rusus ir švedus Jonušas Radvila tą pat metų rugpjūčio 18 d. pasirašė Kėdainiuose Lietuvos – Švedijos uniją. Tūkstančiai Lietuvos didikų ir bajorų buvo išbėgę į Prūsiją, iš kurių ne vienas pateko ir į Olandiją. Vienu žodžiu, aplinkybės buvo tokios, kad daugelio lietuvių pakliūvimą į Olandiją reikia skaityti normaliu aniams laikams.

Kita aplinkybė, kuri rodo Kuršiaus lietuviškumą, tai jo pavardė. Ir tai kaip tik ne pavardė, kuria Kuršius žinomas daugelyje leidinių kaip Curtius, bet kaip Cursius.

Curtius yra sena pavardė, žinoma jau beveik penkis šimtus metų prieš Kristaus gimimą. Vieno legendarinio didvyrio vardu yra pavadintos pelkės netoli Romos "Lacus Curtius". Be to, yra plačiai žinomas apie 50 metų prieš Kristaus gimimą gyvenęs Aleksandro Didžiojo biografas Rufus Quintus Curtius. Tos pavardės populiarumas veikiausia ir bus tikroji priežastis, kodėl mūsų Kuršius New Yorko mokyklų istorijoje žinomas

kaip Alexander Carolus Curtius, nors oficialiuose dokumentuose jis užrašytas kaip Cursius.

Kokia didelė tendencija buvo jo pavardę rašyti Curtius vietoje Cursius parodo kad ir tokia aplinkybė. Aukščiau minėtam Fernow rinkinyje Kuršius minimas trijuose dokumentuose (psl. 436, 437 ir 443), kuriuose oficialiai ištiesai paduodami jo abu vardai ir pavardė, ir visuose jis rašomas Alexander Carolus Cursius. Ketvirtam dokumente (psl. 462), kur raštininkas parašė tik jo pavardę veikiausiai iš atminties, nes vardų matomai neprisiminė, tai automatiškai parašė "Rector Curtius". Nėgana to, tuos aukščiau minėtųs tris dokumentus cituojantieji automatiškai vietoje Curtius rašo Curtius. Pavyzdžiui, nepaprastai išsamiam veikalė apie olandų mokyklas Amerikoje tulas Kilpatrick (The Dutch Schools of New Netherlands and Colonial New York by W. H. Kilpatrick, Washington, 1912) cituoja Fernow rinkinio 437 puslapyje paduotą dokumentą viską paraidžiui nurašydamas, išskiriant pavardę, kurią nurašo ne kaip dokumente parašyta, bet klaidingai – Curtius. Iš visko galima spėti, kad šis mūsų tautietis yra buvęs savotiškai užsispyręs. Kaip daktaras ir lotynistas jis negalėjo nežinoti apie egzistavimą senos romėnų pavardės, kurių tarpe buvo ir aukščiau minėtasis Aleksandro Didžiojo biografas Rufus Quintus Curtius, ir vis tik jis kokiais tai sumetimais nepasirinko garsios romėniškos pavardės, bet visur rašėsi Cursius. Pagunda tam turėjo būti nemaža, nes tais laikais lietuvių didžiavosi prieš lenkus savo romėniška kilme, bajorų vaikai nuoširdžiai studijavo savo "protėvių" lotynų kalbą ir net ta kalba knygas

Kai New Yorkas buvo New Amsterdamas...

rašė. Pavyzdžiui, 1660 metais t. y. devyneri metai prieš Kuršiui išvykstant į Ameriką Amsterdame, Olandijoje, pasirodė tų laikų Europoje pagarsėjusi lietuvių artileristo knyga apie tų laikų artileriją Artis magna artileriae pars prima - auctore Casimiro Siemnowicz, Equite Lithuano olim artileriae Regis Poloniae propraelect, kuri be matant buvo išversta į prancūzų olandų, vokiečių ir ispanų kalbas. Vadinas, tais laikais lotynų kalba tarpe lietuvių intelektualų buvo populiarė, ir vis tik mūsų tautietis Kuršius savo pavardės nelotynino. Kitataučiuo naturaliau skamba Curtius, bet mums, lietuviams, tai yra skirtumas lyg tarp dienos ir nakties. Curtius kaip pavardė mums nieko nesako, po ja gali būti pasislėpęs bet kurios tautos žmogus, bet Cursius (arba Kuršius) yra dar ir šlandien tebeegzistuojanti lietuviška pavardė. Pavyzdžiui, iš imigracijos archyvų yra žinoma, kad 1951 m. į Bostoną atvyko iš Vokietijos tulas tremtinys Ernestas Kuršius, kitas - Jonas Kuršius tuo metu dar buvo Vokietijoje. Be to, tarp lietuvių yra žinomos ir tokios analogiškos pavardės: Kuršus, Kuršis, Kuršelis, Kuršaitis, ir Kuršauskas. Pagaliau kuršiai

buvo artimi lietuvių kaimynai, todėl ir Kuršiaus pavardė galėjo atsirasti panašiai kaip yra atsiradusios pavardės: Lenkas, Gudas, Vengras, Vokietaitis ir t. t.

Laikas baigiasi

Lietuvos Generalinis Konsulas New Yorke primena, kad 1958 metų gruodžio 31 dieną baigiasi laikas pateikti Vokietijos įstaigoms reikalavimus pasiremiant Vokietijos atlyginimo įstatymu.

Tas įstatymas numato piniginių atlyginimų už kilnojimą turtą, kuris nacių buvo neteisėtai konfiskuotas srityse esančiose už dabartinės Vakarų Vokietijos ribų ir vėliau nugabentas į Vakarų Vokietiją arba Berlyno miestą.

Asmenys, kurie gyvena ne Vokietijoje, smulkesnių žinių ir pareiškimų formų kreipiasi į artimiausią Vokietijos konsulatą. Jungtinėse Amerikos Valstybėse Vokietijos konsulatų veikliausios miestuose: New York, N. Y., Chicago, Ill., Boston, Mass., Detroit, Mich., Philadelphia, Pa., Cleveland, O., Los Angeles, Cal., San Francisco, Cal., New Orleans, La., Atlanta, Ga., Dallas, Tex., Kansas City, Mo., Minneapolis, Minn., Norfolk, Va., Seattle, Wash.

KONKURSAI...

(Atkelta iš 3 psl.)

kūrinį rengiant Antrajai Dainų Šventei, c) premijuotas kūrinys niekur negali būti pildomas viešai pirm negu jis bus išpildytas Antrosios Dainų Šventės programoj.

9. Su nepremijuotų kūrinų autoriais tų kūrinų išleidimo ar panaudojimo reikalu galės būti tarfamas atskirai.

10. Jury komisijos sąstatas bus paskelbtas vėliau.

KF Lietuvių Muzikos Komisija: V. Jakubėnas, A. Aleksis, B. Budriūnas, A. Dzirvonas, J. Gaidelis, J. Kreivėnas, J. Kudjka, B. Markaitis, S. J., A. Mikulskis, A. Stephens, J. Ždanis, J. Zilevičius.

...
Maria Callas tapo pašalinta iš La Scala Operos, Milane, Italijoje. Ji susiginčijo su tos operos direktorium.

Lietuvių Rašytojų Draugijos suvažiavimo proga poeto Antano Rimydžio bute Brooklyne įvyko kuklus pobuvnis. Iš kairės: Paulius Jurkus, St. Zobarskas, V. Tysliavienė, B. Babrauskas, J. Tysliava, Vyta. Bacevičius ir S. Narkėliūnaitė.

A. Rimydžio nuotrauka

Istorinė apysaka

P. Tarasenka

Pietų Amerikos
pakraščiais

MARIENBURGE VISUOMET BŪDAVO DIDELIS JUDEJIMAS IR TRIUKŠMAS

KRYŽIUOČIŲ LIZDE

Vyriausioji kryžiuočių buveinė Prūsiose buvo Marienburgo pilis, lietuvių vadinama Malburgu, pastatyta 13-jo amžiaus pabaigoje Vislos žemupyje, dešiniajame jos atšakos Nogatos krante. Pilis buvo pavesta ordino globėjos mergelės Marijos globai ir todėl jos vardu pavadinta. Tai buvo milžiniška, nepaprastai stipri tvirtovė, savo dydžiu, pastatų puošnumu ir įvairiais gynybiniais įrengimais pranokstanti daugelio karalių pilis. Joje galėjai pamatyti įvairiausių pastatų bei rūmų, jų tarpe ir vienuolyną, kurie buvo išskirstyti priešpilyje, vidurinėje ir aukštojoje pilyse. Priešpilis iš trijų pusių supo viduriniąją ir aukštąją pilį, o visą pilį juosė platus ir gilus stačiais krantais griovys, į kurį vanduo akviadukui buvo atvestas iš tvenkinio, esančio už 45 km. Vieną pilies dalį nuo kitos skyrė taip pat gilūs ir platus grioviai, per kuriuos buvo pastatyti tiltai.

Priešpilį juosė aukšta, mūrinė siena su bokštais, kurioje buvo treji sunkūs ir stiprūs vartai. Keturi stiprūs vyrai vos-ne-vos galėdavo tuos vartus atidaryti. Prieš vartus per griovį tįsojo pakeliamieji tiltai. Priešpilyje buvo gausu įvairių dirbtuvių, čia spietėsi ir sandėliai bei arklidės; čia gyveno ordino darbininkai ir kariai knechtai.

Vidurinėje pilyje aplink aikštę buvo keturkampiu pastatyti puošni keturių aukštų rūmai. Juose gyveno didysis ordino magistras, turėjo įsirengęs kambarius sau ir garbingiems svečiams, čia buvo ir jo raštinė, riterių bei tarnų patalpos, ligoninė, valgykla, virtuvė, o po rūmais — didžiuliai rūšiai maistui ir vynu laikyti. Visas tas patalpas jungė ilgi koridoriai, laiptai ir dengtos kabančios galerijos.

Po ištaigingais rūmais giliai žemėje dar buvo įrengti požemiai laikyti nusikaltusiems tarnams ir belaisviams. Tamsūs, šalti ir drėgni buvo tie požemiai. Nė vienas saulės spindulys, net nė silpna dienos šviesa jų nepasiekdavo. Retas nusikaltėlis vėl pamatydavo dienos šviesą. Greitai mirdavo nelaimingieji, ypač tie, kurie už didesnius nusikaltimus būdavo prirakinami prie sienų sunkiomis geležinėmis grandinėmis.

Vidurinioji pilis tiltu per griovį jungėsi su aukštąja pilimi. Joje buvo ne tik riterių vienuolių patalpos, bet ir puošni ordino globėjos mergelės Marijos bažnyčia, ir didelė ištaiginga salė visuotiniams ordino susirinkimams-konventams. Aukštąją pilį puošė 40 m aukščio bokštas.

Marienburgo pilyje gyventi ir ją lankyti galėjo tik vyrai. Moterys, nors ir labai kilmingos, net ir karalienės, į ją nebūdavo įleidžiamos.

Stipri buvo Marienburgo pilis. Niekas jos paimti negalėjo, niekas pulti nedrįso.

Šalia vyriausios kryžiuočių ordino pilies išaugo didokas miestas su siauromis gatvelėmis ir aukštais mūriniais namais. Tame mieste apsigyveno pirkliai, įvairūs amatininkai ir šiaip visokie nenuoramai. Iš įvairių Vakarų Europos kraštų, bet daugiausia iš Vokietijos, traukdavo jie į Marienburgą ir čia už menką atlyginimą ar už bažnyčios pažadėtą sielos išganymą, o svarbiausia, už žadama karo grobį tarnaudavo kryžiuočių ordinui. Jie dažniausiai stodavo į kryžiuočių

karinius dalinius knechtais ir, riterių vedami, puldavo Lietuvą. Marienburge visuomet būdavo didelis judėjimas ir triukšmas. Popiežių laiminami, dažnai čia atvykdavo įvairių Vakarų Europos kraštų valdovai ir kilmingieji riteriai kovai su pagoniais lietuviais, o drauge su jais sugužėdavo būriai ginkluotų karių ir tarnų.

Marienburgo pilyje gyvendamas didysis kryžiuočių ordino magistras valdė visus jų pavergtus kraštus ir ordino turtus. Iš čia jis duodavo įsakymus kitų kryžiuočių pilių viršininkams komturams ir Kenigsbergo (Karaliaučiaus) pilyje gyvenančiam ordino maršalui rengti didesnius ordino žygius į Lietuvą.

Kartą eiliniam žygiui į Lietuvą, magistro pakviesti, suvažiavo į Malburgą kilmingi svečiai iš visos Europos. Jiems palinksminti didysis magistras rengė medžiokles, ištaingus pokylius bei įvairias rungtynes.

Vieną dieną pilies aikštėje buvo surengtos draugiškos raitų šarvuotų riterių kovos rungtynės. Čia narsuliai turėjo parodyti savo jėgą ir sugebėjimą valdyti ginklą bei žirgą dvikovoje. Sunkiais geležiniais šarvais apsikaustę riteriai buvo tokie nejudrūs, kad net ant savo žirgų užsikraustė tik ginkla-nešių ir tarnų padedami, o dvikovoje nustumti nuo žirgo kiti net atsistoti negalėjo.

Po šių rungtynių buvo surengtos ir lengvų žirgų greitumo bei miklumo varžybos — lenktynės, kuriose dalyvaudavo geriausi ordino bei svečių žirgai su jaunais, lengvais jojikais iš tarnų tarpo.

Drąsiai prie lenktynių ribos priėjo su greičiausiu didžiojo magistro juodbėriu jaunas raitelis Adolfas, geriausias magistro arklininkas. Jis buvo klusnus tarnas, mylėjo žirgus ir gerai juos prižiūrėdavo. Už tai magistras leido jam dalyvauti lenktynėse.

Trypė, žvengė žirgai, verždamiesi pirmyn. Vos-nos juos išlyginę, tvarkdariai davė lenktynių pradžios ženklą. Kaip iš lankų paleistos plunksnuotbs strėlės nurūko lauku žirgai. Tiesiog kaip žaibas skriejo Adolfas. Jau iš pat pradžių jis prasiveržė į priekį, kaskart toliau užpakaly palikdamas kitus lenktyniautojus. Nejausdamas žemės perskrisdavo Adolfo juodbėris kliūtis, įrengtas lenktynių kelyje. Iš džiaugsmo žibėjo Adolfo akys, smarkiai plakė širdis: „Greičiau pirmyn, laimėti, tik laimėti!“ — takseno galvoje. Štai jau netoli ir lenktynių galas, dar viena kliūtis ir... laimėjimas. Jojikas drąsiai paspaudė savo juodbėrį. Lyg viesulas šoko pirmyn žirgas. Bet čia, prie lenktynių galo, įvyko baisi nelaimė. Šlapioje žemėje paslydo žirgo koja, ir jis, visu smarkumu atsitrenkė į kliūtį, persivertė per galvą, savo jojiką išmesdamas iš balno ir visų savo svoriu prispausdamas jį prie žemės. Maža to, stodamasis žirgas dar kanopa sunkiai sužeidė jam krūtinę. Pakilo juodbėris, svyruoja, dreba ir žvalgosi, kur jo mylimasis jojikas. O Adolfas sukniubęs guli žemėje, po juo — kraujo klanas, ir jis vis kaskart labiau plečiasi.

Subėgo tvarkdariai, tarnai. Vieni drebantį juodbėrį griebė, kiti pasilenkę Adolfą kėlė. Patyrę, kad jis dar gyvas, nunešė į pilį, aptvarstė, paguldė.

Susrūpino Adolfu pats didysis magistras. Gaila jam buvo jauno, ištikimo tarno ir gero arklininko, gaila visų pastangų, padėtų auklėjant Adolfą klusniu ir patikimu ordino vergu, gaila ir tų vilčių, kurias dėjo į jį: juk tai buvo Skomantų pilies valdovo Giniočio sūnus Alpas, dar vaikas atsiųstas Ragainės komturui į Malburgą ir auklėjamas čia drauge su kitais nelaisvėje esančiais lietuvių bajorų vaikais.

Jau virš šimto metų tęsiasi sunkios ordinų kovos su lietuviais, bet nei dideli puolimai su Vakarų Europos kraštų valdovais ir kilmingais riteriais, nei nuolatiniai mažų „latrų“ būrių plėšikavimai nepalaužia lietuvių atsparumo.

Jau daug toje sunkioje kovoje žuvo kryžiuočių ir pas juos atvykusiųjų svečių, bet nei iš vietos nepajudėjo ordinas. Lyg nesugriaunamas mūras stovi lietuviai savo žemėje ir ne tik ginasi, bet patys puolimais atsako.

(Bus daugiau)

(Atkelta iš 6 psl.)

ka: vietoje pakviesti vyrą, paspaudžia kitą skambutį ir ateina moteris patarnautoja. Esant maudynėje, susidaro nepatogumas pasiteisinti. Kartą ir mums pasitaikė tokia klaida, bet, laimei buvome abu su žmona kambaryje.

SPALIO 23

7

Paskutinę dieną prieš atvykimą į New Yorką buvo labai miglota ir lietinga, todėl mūsų laivas pora valandų pavėlavo. Pasinaudojau proga susipažinti man rūpimais klausymais. Kaip žinoma, Švedų linijos laivai yra papuošti trimis karūnomis. Ką tai reiškia? Tai Danijos, Norvegijos ir Švedijos sąjunga, kuri buvo padaryta tryliktoje šimtmečio ir yra žinoma kaip Kalmar Union.

Švedai su savo laivynu jau buvo žinomi vienuoliktame šimtmečio ir per tą laiką lenktyniavo su kitomis valstybėmis. Dabar švedai turi labai gerai organizuotą laivyną visose pasaulio dalyse.

Nors ir labai miglotas rytas, bet jau galima žiūrėti New Yorkas. Mūsų tarpe yra pora keleivių, kurie vyksta į New Yorką pirmą kartą.

Paskutinėmis valandomis prieš išlipant iš laivo daugelis keleivių susirūpinę. Mat, kai kurie jie neiškentę nenusipirkę vieną kitą „buteliuką“ daugiau negu leidžiama — vienas galionas vienam keleiviui, už kurį nereikia mokėti mūto. Amerikiečiai, paprastai prisiperka visokių daiktų. Mes irgi išvažiavome su trimis valgomais, o štai grįžtame dešimtinu. . .

Nudžiugome, prieplaukoje pamatę Veroniką Budreckienę, kuri jau laukė su automobiliu. Taip ir baigėme šią įdomią kelionę.

VALLY'S Restaurant

Savininkai

JUOŽAS VALKAUSKAS

ir

JONAS SRIGIS

Vieta, kurią lanko visi

senieji, čia gimusieji ir

naujieji lietuviai.

865 BANK STREET

WATERBURY, CONN.

Tel. Plaza 3-9838

J. Markiewicz

AND SONS, INC.

Laidotuvių Direktorai

15 TRUMBULL STREET

New Haven, Connecticut

Telefonas: LOcust 2-9229

KARLONAS

FUNERAL HOME

Lietuviams tarnauja daugiau kaip 20 metų.

280 CHESNUT STREET

New Britain, Connecticut

Telefonas: 9-1181

DVASINIO SKURDO MOKYKLA

(Atkelta iš 4 psl.)

nėra "priimtuvo" (priimtos lietuvių klases). Atrodo, kad didesnė dalis tėvų, jei ir leidžia vaikus į lietuvių pamokas, tai kad bent pusdieninį ramybės dėliai atsikratyti vaikų arba kad pasiteisintų prieš gimines ir pažįstamus, kad "ir mano vaikas eina".

Kai vyresnioji karta susvyravusi ir jaunoji karta nemato iš tėvų pusės tautinio užsispyrimo, šeštad. mokyklėse darbas dvigubai sunkėja. Tėvams teigi neįtikėtina užsimojimo kitose gyvenimo srityse: kai nori nusipirkti geresnį daiktą, tai darbovietėj varo (kol dar buvo viršvalandžių), kol pajauodija. Dėl savo vaikų ekonominės gerovės ir dėl savo pačių gerbuojo ar patogumų pasiryžimo netruksta. Tik lietuviškame vaikų auklėjime tėvai atbuli, atsispyrę, čia jaučiamas abuoju būdais, atvėsimas, nėra polinko nei į priekį.

Pagal tai kvaila darosi mokytojo padėtis: kai tėvai vaikų visai nespaudžia ir namie nėra tautinės linijos, tai klaseje jam belieka pataikavimas ir mokslo ir nutautėjimo atžvilgiais. Bet koks jo griežtumas ar didesni reikalavimai gali tuoj išstūgtinti suolus. . .

Dar vienas dalykas, kuris niekais vertia mokytojo pastangas. Pagal "pažangią" pedagogiką tokia tokia drausmė reikalinga tik seniems, o jauniui — ne. Koks gali būti dėstymas, jei mokytojas aiškina slenoms? Kaip perteiks vertybes išlikusiai klasei? Bet ir čia galima pastebėti tokį skirtumą: vaikai, čia gimę, visai nesidomi dėstomais dalykais, o dar iš Vokietijos atvežtieji ramiausiai sėdi. Apskritai dypiečių vaikai darosi, kaip ir kiti šio krašto vaikai: žulūs, nemandagus ir pernelyg drąsus.

Mūsų per maža, kad galėtume leisti ant savo kailio "naujosios" edukacijos bandymus daryti. Amerika gali tokio mokymo padarinius uždaryti į atitinkamas istaigas ir ten juos išlaikyti: valstybei netrūksta žmonių ir negresia nutautėjimas. Mes negalim atiduoti nė vieno žmogaus! Tad atsargiai

su vadinama "moderniąja pedagogika" Jeigu ir toliau beždžioniausime šio krašto linkme, neva "iniciatyvos nevaržymo" vardu leisime vaikams daryti ką tik jie nori, tai be policijos šeštadieninėj mokyklėse vaikų nesusodinsi, tvarkos nei tylos neišlaikysi. Be minimalės drausmės mokymas neįmanomas.

Parapinėj mokyklėj per seselių pamokas visi sėdi drausmingai. Tik į šeštadieninę dažnas vaikas nekreipia dėmesio ir nežiūri rimtai, nes daugelis tėvų ją laiko nereikalinga. Pirmoji veda į gyvenimą, turi gilesnes šaknis, užtikrina materialinę vaiko ateitį — jo būsimą savarankaus gyvenimo pagrindą. O savaitgalio lietuviškos pamokos — tik kaip sau.

Štai kodėl lietuviškos mokytojas pats vienas yra bejėgis palaikyti šeštad. mokyklėse gerą vardą ir orumą. Jos svarbą turi įkvėpti vaikams tėvai, kurie taip pat turi būti vaikų lietuviškos ugdytojai, kaip ir mokytojas. Vaikai jokiū būdu neturi pajusti, kad šita mokykla tėvams mažiau svarbi. Tėvai kaip tik turi sudaryti tokį įspūdį, kad, jei ne daugiau, tai ją bent lygiai vertina, kaip parapinę.

Kas įsitikins, kad svetimbės nepriimtinos, jei tėvai priešingai jaučia, o keli mūsų laikraščiai apie lietuvių neišgiamai rašo? Lietuvos mokykloje buvo auklėjimo pamokos. Gi vietinė viešoji mokykla pasitenkina tik švietimu — žinių ir rašto perdavimu. Jaunam žmogui geriau būti išdykštam, negu ramiai sėdėti. . . O kadangi tarp šių dviejų mokyklų tipų nėra kitokio, tarpinio, tai šio krašto palaidumas persiveria ir ir mūsų šeštad. mokyklėse.

Jeigu vaikams Lietuvoje būtų buvę leista "reikšti iniciatyvą", tai dėl gimto kuklumo ir nusistovėjusių papročių, būdami ne taip išleptinti ir neprisižiūręje televizijos nei "kamikų", dar ne taip greit būtų išigalvoję delinkvencijų. Esiktinės šio krašto aplinkybės reikalauja didesnio tėvų bendradarbiavimo su lietuviškos mokykla. Lietuvoje nuo šios pareigos jie buvo atleisti.

Precious Amber Nugget With Golden Rope Chain. KAINA \$6.00

GINTARAS GRAŽIAUSIA DOVANA

[vairiausias gintaro pasirinkimas. Gražiausi išdirbiniai vyrams ir moterims. Dovanos atminimui pigiausias kainomis.

80-19 31st Avenue
JACKSON HEIGHTS,
L. I., N. Y.
Tel. HA 9-5855

Lengva pasiekti: auto iki 31st Ave. Northern Blvd. IND sub. iki Roosevelt Ave. Stoties. IRT sub. iki 74th St. Port Bus iki 31st Avenue.

A. ANDRIUSKEVIČIUS

Laikrodininkas - Juvelyras
Didelis pasirinkimas
BRANGENYBIU
485 Grand Street
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVergreen 4-2318

LIETUVOS ATSIMINIMŲ
RADIO VAIANDA JAU 10 TUS METUS SKRIEJA PAS KIEKVIENĄ LIETUVĮ DIDŽIOJO NEW-YORKO N. J. IR CONN. APYLINKĖJE KURIS IEŠKO ATSIGAIVINIMO LIETUVIŠKAME ŽODYJE IR DAINOJE.

ŠEŠTADIENIAIS NUO 4:00 IKI 5:00 VAL. R.

STOTIS **WEVD**
(1330 KIL. IR 97.9 MEG. FM)

DIREKTORIUS - JOKUBAČ J.

STUKAS

1261 WHITE ST. HILLSIDE N.J.
WA 6-3325

REPUBLIC WINE & LIQUOR STORE

MARIJONA IR JURGIS JOKUBAČIAI
322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 7-2089

DĖMESIO!

DĖMESIO!

Lietuviška duona

Lietuviškas sūris

Lietuviškos dešros

ir skilandžiai

JONAS ANDRULIS
Michigan Fanu Cheese, Inc.
Fountain, Michigan

PETRAS LISAUSKAS
64-09 Clinton Avenue
Maspeth, New York

LITHUANIAN BAKERY
131 Inslee Place
Elizabeth, New Jersey

Norintieji įsigyti šių skanių lietuviškų produktų, kreipiasi į jų gamybos generalinį atstovą

PETRĄ LISAUSKĄ

64-09 Clinton Avenue, Maspeth, New York.

Tel. TW 4-8087

HEI EN POVILANSKIENE

Baras - Restoranas - Salė šeimyninėms pramogoms
158 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 4-9737

LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

Baras ir Restoranas

Lietuviškos gamybos pietūs, vakarienės ir užkandžiai

GERIAUSI GERIMAI PIGIAUSIOMIS KAINOMIS
SPAUDOS KIOSKAS

Salės šokiams vestuvėms ir kitokioms pramogoms prieinamomis kainomis. Lietuviškų organizacijų susirinkimams patalpos nemokamai. Visais reikais kreipiamasi į klubo reikalų vedėją K. Vaitaitį.

280 UNION AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9672

KAIRĖJE: Lapkr. 15 d. įvykusioje Korp. Neo-Lithuania šventėje juniorai buvo pakelti į seniorus. Vėliavininkai: D. Satkutė, D. Penikas, J. Tysliava, Jr., Tėvūnas dr. B. Nemickas atsisveikina su juniorais: (dešinėje) K. Paprockaitė, A. Gudaitė, G. Kumpikaitė, dr. G. Čekas ir A. Vaišnys. Prezidiumas: V. Sutkutė, P. Ališauskas, A. Speauskas, D. Maurukaitė, A. Smetona.

Maželio nuotr.

PIETŪS IR VAKARIENĖS LIET. PILIEČIŲ KLUBE

Brooklyno Lietuvių Pil. Klubas (280 Union Ave.) Kostui Vaitaičiui vadovaujant, pastaruoju metu padarė didelės pažangos biznyje. Klube įsteigta valgykla, kur svečiams duodamas gerai gaminamas maistas - pietūs ir vakarienės. Neseniai klubas gavo specialistą virėją, kuris ypač skaniai gamina lietuviškus maisto patiekalus.

IŠNUOMOJAMAS

5 kambarių butas prie parko. Su šiluma, kuria rūpinasi nuomininkas. Kreiptis nuo 4 iki 7 v. v. šiuo adresu: J. Shaltonis, 804 Macon St., Brooklyn, N.Y.

REIKALINGA

pora dideliam namui prižiūrėti. Butas ir geras atlyginimas. Kreiptis: Mr. L. Molin, 320 Grand St., Brooklyn 11, N.Y. Tel. EV 7-1123.

METINĖ NEOLITUANŲ ŠVENTĖ

Lapkr. 15 d., naujai atremontuotoj Maspetho Liet. Pil. Klubo salėj, Korp. Neo-Lithuania atšventė savo 36 metų sukaktį.

Iškilmingo posėdžio metu, kuriam vadovavo New Yorko skyriaus pirm. A. Speauskas, prezidiumą sudarė dr. Br. Nemickas, P. Ališauskas, V. Sutkutė, D. Maurukaitė ir A. Smetona, buvo pakelti į seniorus: Kristina Paprockaitė, Audronė Gudaitė, Aldona Noakaitė, Giedrė Kumpikaitė, Gediminas Čekas ir Arvydas Vaišnys.

A. Speauskas savo įžanginėje kalboje pažymėjo Korp. Neo-Lithuania įsisteigimo tikslą Lietuvoje ir prieš kelis metus atgavintą jos veiklą tremty, atveariant duris lietuviškam jaunimui.

Plačiau neolituanių veikimo gaires apibūdino Korp. Neo-Lithuania centro valdybos pirm. P. Ališauskas.

Šios šventės proga bei naujai pakeltuosius senjorus sveikino dr. B. Nemickas, Vyt. Abraitis, prieš savaitę grįžęs iš tos pat korporacijos šventės Chicagoj, mecenatas P. Narvydas, Chicagos skyriaus atstovas Antanas Kašuba, Fraternitas Estica

atstovas ir korporacijos mecenato Juozo Ginkaus vardu linkėjimus perdavė ką tik į ligoninę aplankęs dr. Br. Nemickas.

Taip pat sveikino Taut. Akademinio Sambūrio pirm. A. Koncė, Studentų Ateitininkų pirm. A. Dzikas, Stud. Korp. Vytis vardu J. Birutis, Akad. Skaučių pirm. B. Ulenaitė ir

Lietuvos Nepriklausomybės Tautos pirm. V. Rastenis.

Paminėtina, kad į šią šventę buvo atvykęs ir ką tik iš Europos grįžęs muz. Br. Jonušas.

Po iškilmingo akto įvyko pobuvis ir šokiai, grojant R. Butrimo orkestru. Į šventę buvo atsilankę apie 200 asmenų, kurių didesnę dalį sudarė jaunimas. E. Č.

NORITE GEROS -- MENIŠKOS FOTOGRAFIOS

Portreto, šeimos, vaikų, įvairių progų - vestuvių, krikštynų, gimtadienių, pobūvių ir pan. nuotraukų. Jums geromis sąlygomis padarys

VYTAUTAS MAŽELIS

422 Menahan Street, Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Tel. HY 7-4677

Lietuvių vadovaujama

Schuyler Savings & Loan Association

OF KEARNY, N. J.
įsteigta 1924 m.

24 Davis Avenue Kearny, N. J.
Telefonas WY 1-7260

Atdara kasdien, išskyrus šeštadienius, šventadienius, nuo 10 v. r. iki 3 v. p. p. Penktadienių vakarais nuo 6 iki 8:30 v. v.

KAPITALAS \$1,700,000 MOKAMA 3%
Aprausta iki 10,000 dol. *

SKUBĖKITE SIŪSTI DOVANAS ŠVENTĖMS

Pasinaudokite plačiai žinomos ir gerai užsirekomendavusios firmos, siunčiančios siuntinius į SSSR ir Lietuvą patarnavimu.

PACKAGE EXPRESS and TRAVEL AGENCY, Inc.

BROOKLYN, N. Y. - 1530 Bedford Avenue - Tel. IN 7-6465 ir IN 7-7272
NEWARK, N. J. - 312 - 314 Market Street - Tel. MI 2-2452 ir MI 2-1681
Bowling Green 9-6992

* Siųsti galima tik naujus daiktus. * Per mūsų firmą siunčiami siuntiniai paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. * Visi muitai apmokami vietoje, mūsų įstaigose, gavėjas nieko nemoka. * Prie firmos įstaigų yra krautuvės, kuriose galite gauti įvairiausių medžiagų, odų avalynei ir kitą ką žemiausiomis kainomis. * Siuntinių pristatymas garantuojamas 100%. * Neatidėliotinai mes painformuojame savo klientus apie siuntinių išsiuntimą ir jų pristatymą. * Klientų patogumui patarnaujama jų gimtojoje kalboje.

MŪSŲ SKYRIAI

78 SECOND AVENUE
NEW YORK 3, N. Y.
ORegon 4-1540

832 NORTH 7th STREET
PHILADELPHIA 23, PA.
WAlnut 3-1747

107 SO. VERMONT AVE.
LOS ANGELES 4, CALIF.
DUrkirk 5-6550

1241 N. ASHLAND AVE.
CHICAGO 22, ILL.
HUMboldt 6-2818

11601 JOS. CAMPAU AVE.
DETROIT 12, MICH.
TOWnsend 8-0298

651 ALBANY AVENUE
HARTFORD 6, CONN.
CHapel 7-5164

Norėdami gauti daugiau informacijų reikalaukite mūsų firmos katalogų.

PARK FLORIST
MATTHEW MAŽEIKAS,
Savininkas

Gėlės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas.

80-15 JAMAICA AVENUE
(Skersai nuo Haven teatro)

WOODHAVEN 21, N. Y.
Tel. Virginia 9-3112

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA

231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. EVERgreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. EVERgreen 7-4335

MATHEW P. BALLAS FUNERAL HOME

MATHEW P. BALLAS ALB. BALTRUNAS-BALTON
Direktorius Reikalų Vedejas
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

SHALINS FUNERAL HOME

F. W. SHALINS, Jr. J. B. SHALINS
84-02 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. Virginia 7-4499

AUGUST P. GUSTAS, Inc.

AUGUST P. GUSTAS, Prezidentas
354 MARCY AVENUE BROOKLYN, N. Y.
KOPLYCIOS SUTEIKIAMOS IR KITUR Tel. EVERgreen 7-4774

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVICIUS, Direktorius
410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: STagg 2-4409

FORGIONE FUNERAL HOME

ANTHONY FORGIONE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
9 STAGG STREET BROOKLYN 6, N. Y.
Vėsinamos Kopyčios Tel. EV 8-8331 ir EV 7-3293

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius įvairiems reikalams.

Sportas

ERDMONUI SIMONAIČIUI 70 METŲ

Lapkričio 23 d. LSK senorių vienuoliktės žaidžia pirmenybių rungtynes prieš Brooklyn SC. Varžybos įvyks lietuvių aikštėje - New Farmers Oval - 12:45 ir 2:30 valandomis.

Šeštadienį, lapkričio 22 d. toje pačioje aikštėje, New Farmers Oval, pasirodys LSK prieauglis. Lietuvių mažučiai ir jaunučiai pirmenybių rungtynėse susitiks su German - Hungarian jaunimu. Varžybų pradžia 2 val. ir 3 val.

Lapkričio 16 d. LSK komanda žaidė National Amateur Cup rungtynes prieš Hempstead SC. Lietuviai neturėdami savo pastovaus pirmos komandos sąstato, turėjo pasiduoti prieš silpną Hempstead komandą. Pasekmė LSK - 3; Hempstead - 6.

KREPŠINIS

Lapkričio 15 d. LAK krepšinininkai pasirodė labai gerai, laimėdami rungtynes prieš Third St. Methodists penketuką su 60-26 pasekme. LAK taškai - Daukša - 7, Lapikas - 21, Bačanskas J. - 11, Bačanskas E. - 5, Sirusas - 11, Gintautas - 3, Tulaba - 2.

Spalio 31 d. Vasario 16 gimnazijoje buvo paminėta Erdmono Simonaičio 70 m. sukaktis. Po iškilmingo akto jo artimieji ir iš toli atvykę svečiai susirinko "Saulės" užteigose menėje vakarui praleisti.

Nenuostabu, kad ši rimties valanda sukėlė daug praeitės vaizdų. Jie slinko lyg įviesūs debesėliai per mėlyną dangų, tai vėl - rūstūs, panirę. Nors aš užaugau prie Dubysos, kurią Maironis taip švelniai apdainavo, bet ilgą laiką gyvendamas M. Lietuvoj, prisipažinsiu, pamilaune mažiau šį tųomų kraštą ir jo žmones. Čia pirmieji lietuvių raštai pasirodė, ir čia galybės literatūros slapta plaukė į Didž. Lietuvą, kai rusai lietuvių raštą užgynė.

Senosios kartos jaunų veikėjų, didelių patriotų, su kuriais teko dažnai susitikti, nebematau mūsų tarpe. Skaudus likimas juos išskyrė.

Jankus, vadinamas patriarchu, prof. dr. Gaigalaitis buvęs kaizerio laikais reichstage lietuvių atstovu, Jagomastas ir šeima, nacių išžudyti per šį karą. Stiklorius, Vanagaitis, Saulių vadai, dailininkas Adomas Brakas, bolševikų kaltinamas

pasimifė netoli Alfajaus Sibire, Vydūnas, abu Gailū. . .

Berods tik vienas šios kartos stebuklingu būdu išliko. Tai mūsų didžiai mylimas Erdmonas Simonaitis. Sakau stebuklingu būdu, nes per šį karą pergyveno be galo daug vėgų kaip tikras kankinys. Naciai jį kamavo, niekino, tampė po kalėjimus.

Simonaitis mums žinomas kaip žymiausias kovotojas už prijungimą Klaipėdos krašto prie Didž. Lietuvos. Versalio taika atskyrė Klaipėdos kraštą nuo Vokietijos. Tačiau prancūzai buvo linkę šį kraštą perleisti Lietuvai tik susijungusiai su Lenkija, norėdami ją sustiprinti ir tokiu būdu Rytprūsius iš visų pusių apkaustyti lenkais. Berods retas vokietis lietuvių sukilimą prieš prancūzus rado geresne išeitimi.

Simonaitis užėmė aukštą vietą krašto valdyme, ir kiekvienas svarbesnis įvykis lietuvių. Kas pažįsta šį kraštą, gerai žino, kad nelengva buvo dirbti nacių laikais. Nežiūrint to, apie Simonaitį susidarė gera nuomonė žmonėse. Jis parodė didelį gabumą derinti M. Lietuvos reikalus su Didžiąja. Dalyvaujį pasitarimuose, stebėdavosi kaip jis sklandžiai, nesileisdamas į smulkmenas, sugėbėjo vesti susirinkimus. Savo realia ir lanksčia galvosena trumpu laiku pasiekdavo pa-

geidaujamo tikslo. Be to, buvo idealistas, tiesus, visuomet turėjo prieš akis lietuvių vienybę ir jų laisvę. Nepasirodė asmenišku, betpakančiu ir statė valstybės reikalus aukščiau partijų su jų rietenomis.

Erdmono Simonaičio gyvenimas yra graži pamoka, kad be kovos ir ryžtingų pastangų nepasiekama aukšto tikslo. Niekas dykai neduoda laisvės, reikia ją pačiam pasiimti.

Mes linkime gerbiamam Simonaičiui dar ilgai su mumis pagyventi ir išvysti laisvą suvienytą Lietuvą. J. M.

Lietuviai Advokatai

ST. BREDIS, Jr.
37 Sheridan Avenue
Brooklyn 8, N. Y.
APplegate 7-7083

CLEMENT A. VOKET
(Vokietaitis)
41-40 74th STREET
Jackson Heights 73, N. Y.
NEwton 9-6620

A. J. WESLAN
16 Court Street
Brooklyn, N. Y.
TRiangle 5-6116

MARY PAIAUIS RESTAURANT, BAR & GRILL

Kviečia visus atsilankyti, linksmai laiką praleisti ir su draugais sueiti.

Phone: EV 2-9141

337 ST. NICHOLAS AVE. BROOKLYN, N. Y.
(Ridgewood)

MISIŪNŲ DEGTINĖS KRAUTUVĖ

RAY'S LIQUOR STORE

Juozas ir Izabelė Misiūnai, sav.

Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas. Ivaiviausias rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai.
103-55 LEFFERTS BLVD., RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

WHITE HORSE TAVERN

Baras, Restoranas ir Salė

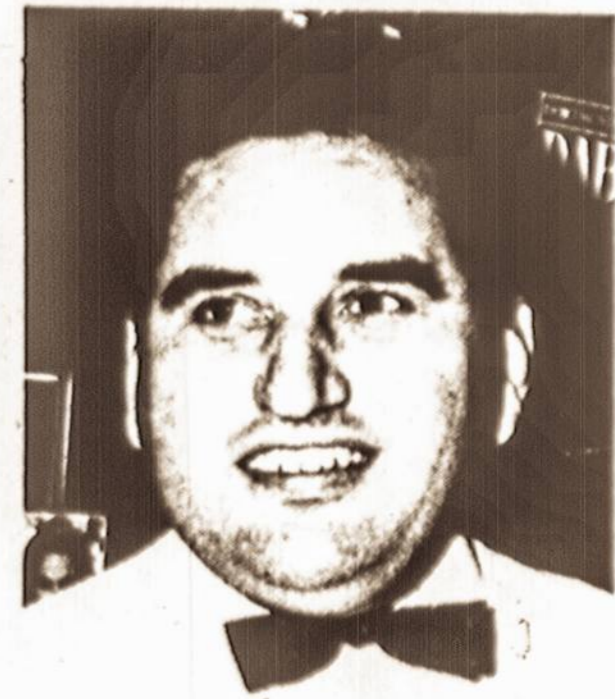
★
Ivaiviausi gėrimai ir šviežias, pirmos rūšies maistas.

★
Salė pramogoms ir susirinkimams

NEMOKAMAI.

★
Visi Woodhaveno ir apylinkės

lietuviai maloniai kviečiami atsilankyti.

PRANAS BRUČAS

White Horse Tavern Savininkas

★★★
86-16 Jamaica Avenue

Woodhaven 21, N.Y.

Telefonas: Virginia 6-9519

Visame New Yorke nerassite gražesnių ir patogesnių salių kaip

GRAND PARADISE

Ką nerengtumėte: koncertą, vestuves, prakalbas ar šokių -- salėse gali tilpti nuo 25 iki 2000 dalyvių --

L. MOLIN, Reikalų Vedėjas

320 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 7-1123

BARAS IR RESTORANAS

JULIUS DAUGMAUDIS, Savininkas

Stiklinis baras. Viena gražiausių užteigų Brooklyne.

273 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 4-9533

SALE 50% OFF SALE

ANNUAL FLOOR SAMPLE AND GENERAL WAREHOUSE CLEARANCE

Modern Bedroom Suites	\$90.00
Modern 3-pc. Living Room	129.00
Convertible Studio Couches	49.00
Hollywood Beds - Ensemble	39.00
Hiriser Folding Cots	19.00
Cotton Mattresses - all sizes	9.95
Famous Make Hotel Type Innerspring Mattress	14.95
Orthopedic Hair Innerspring Mattress and matching box spring 2 piece set	49.00
Steel Bed Frame Casters	6.95
Dinettes	39.00

CONVENIENT TIME PAYMENTS
FOR REAL SERVICE
AND SATISFACTION
See Us First

CYPRESS BEDDING AND MATTRESS CO.

3 Floors of Fine Bedding and Furniture
3427 Fulton Street Brooklyn, N. Y.
(near Lincoln Avenue)

APplegate 7-8802

VIENYBĖ

P. Jasikonis, mūsų bendradarbis, neseniai iš Los Angeles persikėlęs į New Haven, Conn., praeitą savaitgalį lankėsi New Yorke ir dalyvavo Korp. Neo-Lithuānia šventėje.

Antanas Skirius, Lietuvių Dienų žurnalo leidėjas iš Los Angeles, Cal., buvo atvykęs į New Yorką biznio reikalais. Be žurnalo leidimo, Skirius yra apdraudęs ir nuosavybių pardavimo biznyje.

Pranas Bručas praneša, kad lapkričio 29 ir 30 (šeštadienį ir sekmadienį) įvyksta oficialus jo biznio - White Horse Tavern - atidarymas. Bručo biznio vieta yra 86-16 Jamaica Ave., Woodhavene.

Gražvydas Rutenis ir Vida Stasiukynaitė susituoks gruodžio 27 d. 2 v. p. p. Apreiškimo par. bažnyčioje, Brooklyne. Vestuvių pokylis - Idlewild Park Corp. Max Restoranė. Jaunieji yra Jono ir Veronikos Rutenių ir Vaclovo ir Monikos Stasiukynų vaikai.

Ona Bložienė, mūsų skaitytoja, iki šiol gyvenusi Coxsacke, N. Y., šiomis dienomis grįžo atgal į Brooklyną.

Juozas Ginkus tebėra Luteronų ligoninėje (Brooklyne), kur praeitą antradienį jam padaryta sėkminga vidurių operacija. Ligonis gausiai lankomas draugų.

Kęstutis Kiaunė ir Algirdas Birutis su žmonėmis išvyko atostogų į Virginijos salas, Puerto Rico, Haiti, Dominikonų Respubliką ir Kubą. Kelionės metu, žada pagaminti spalvotą filmą.

V. Kalvelis, nuo pat pavasario gyvenęs savo namuose, Islip, L. I., neseniai grįžo į Brooklyną.

J. Trečiokienei, ilgametei Lietuvių Demokratų Klubo sekretorei pagerbti lapkričio 12 d. šv. Jurgio salėje, Newark, klubo nariai surengė išskilmingą vakarienę.

J. Bačiūnas, V. Olienė, dr. S. Biežis, J. Kazanauskas ir E. Bartkus, kaip pranešama iš Chicagos, įsteigė Olio Fondą su 125.000 dolerių kapitalu.

Vincenta Kielienė, mūsų skaitytoja ir veikėja Worcester, Mass., prieš keletą savaitių sužeista automobilio nelaimėje, grįžo iš ligoninės ir baigia sveikti namie.

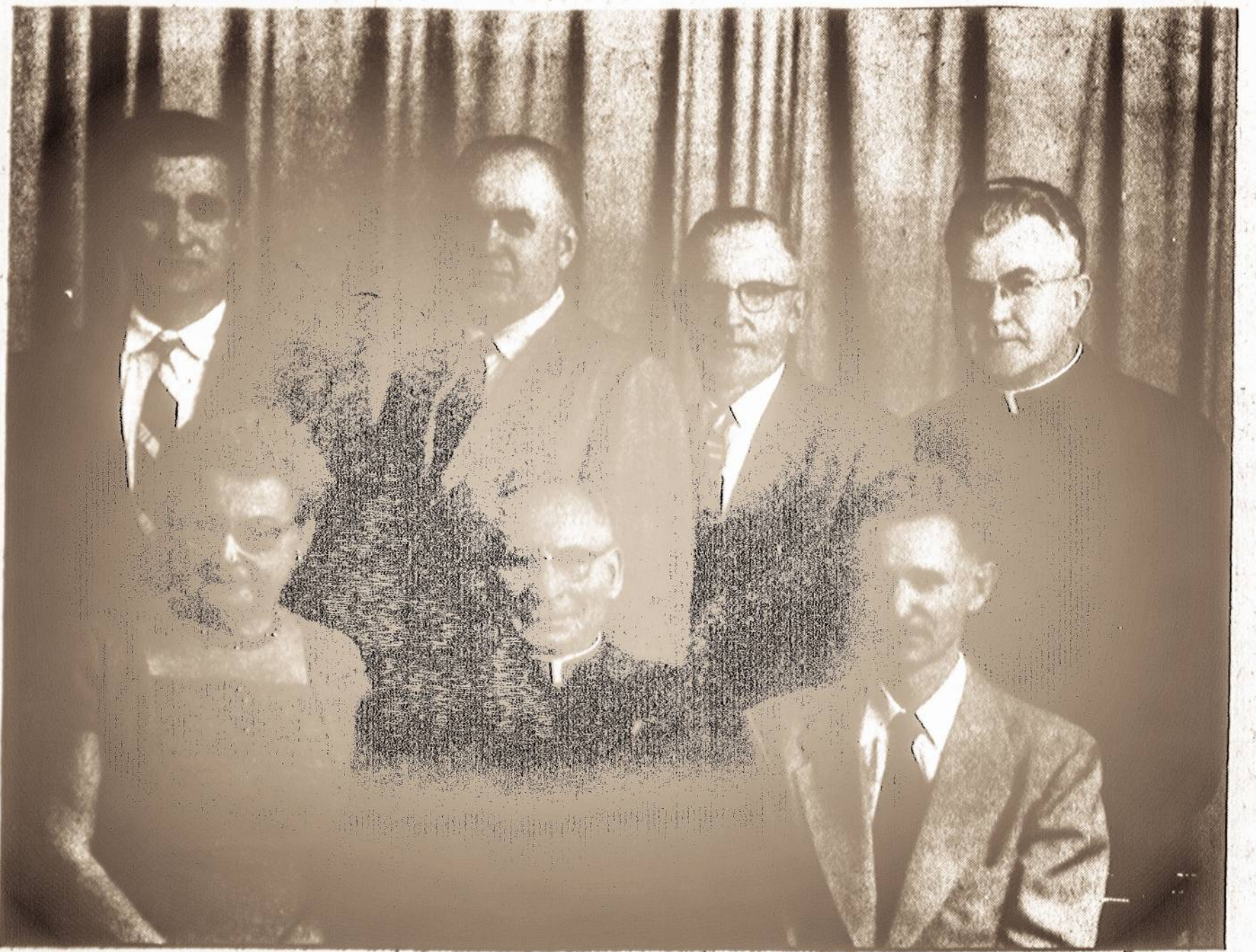
PRAMOGOS IR SUSIRINKIMAI

* Šį šeštadienį, lapkričio 22 d., 7 v. v. Apreiškimo parapijos salėje, Brooklyne, įvyksta Lietuvos kariuomenės atkūrimo 40 metų sukakties minėjimo vakaras. Programoje: V. Sidzikauskas, Vyčių Oktetas, J. Matulaitienės vad. Tautinių Šokių Grupė, solistė Vincė Jonuskaitė ir kt.

* Lapkričio 26 d. (trečiadienį) 8 v. v. Arlingtono salėje, 385 Arlington Ave., Brooklyne, ruošiamas Lietuvių Menininkų Sąjungos narių ir svečių pobuvis su kalakuto pietumis, meniška programa ir šokiais.

* Lietuvių Siuvėjų 54-to Skyriaus (A. C. W. A., Local 54) mėnesinis susirinkimas įvyks lapkričio 26 d., 5:30 v. v. Unijos patalpose, 11-27 Arion Pl., Brooklyne.

* Gruodžio 6 d., šeštadienį, Santara ir Sambūris Šviesa rengia dr. Vinco Kudirkos minėjimą. Minėjimas vyks Sheraton-McAlpin viešbuty, New Yorke.

BALFO VAJAUS PABAIGTUVĖS

Praeitą šeštadienį Brooklyno Piličių Klubu salėje buvo Didžiojo New Yorko Balfo vajaus pabaigtuvės. Dalyvaujant per 30 dalyvių, vajaus pirm. dr. V. Paprockas padarė pranešimą ir padėkojo aukotojams bei vajaus darbuotojams. Buvo surinkta 4,840.74 dol. Aukojo 591 iš kurių 225 buvo paskyrę po penkinė. Didžiausios sumos sulaukta iš Maspetho parapijos, paskyrusios Balfui 300 dol. Seserys Jankevičiūtės ir šiemet atsiuntė po 50 dol. kiekviena. Neris korp. šiemet paaukojo 200 dol, Daugelis Brooklyno gydytojų paskyrė po 25 dol. auką.

Buvo pažymėta, kad vajus neoficialiai dar bus tęsiamas iki lapkričio 29 d. Tą dieną Newarko įvyksta metinis Balfo seimas.

Vajaus komitetas atkreipė dėmesį į tai, jog dar apie 30 lietuviškų draugijų neatsiliepią į vajaus kreipimąsi. Tuo tarpu tik 15 draugijų atliko savo pareigą.

Viena iš didžiųjų šio vajaus darbininkų yra komiteto sekr. dr. M. Zukauskienė, atlikusi "juodą" darbą.

Svečiams buvo parodytas kan. Končiaus suktas filmas iš lietuvių gyvenimo Vokietijoje.

Vėliau buvo Balfo 100-tojo skyriaus narių susirinkimas. Pranešimą apie šio skyriaus veiklą pateikė P. Minkūnas. Į naują skyriaus valdybą pateko: A. Dumbrienė, Vl. Kulpavičius, Kazys Bačauskas, P. Minkūnas ir A. Raventas. Dar buvo išrinkta 20 atstovų į metinį Balfo seimą. J. V.

VIRŠUJE: Lapkr. 28 d. šv. Jurgio salėje, 180 New York Ave., Newark, įvyksta devintasis BALF'o Seimas. Nuotraukoje, Seimui Rengti Komitetas: (sėdi iš kairės į dešinę) Jieva Trečiokienė, vice-pirm., prel. I. Kelmelis, Garbės Pirm., I. Jatulis, pirm. Šlavi: B. Sarkenis, sekr., S. Kontrimas, Vl. Dilis, kun. P. Totoraitis.

APAČIOJE: Maspetho lietuvių parapijos klebonas prel. J. Balkūnas su pirmaisiais tos parapijos steigėjais: (iš kairės) Kasparu Galčium, Simonu Cerebiejum, Aleks. Vaselka ir Pr. Jočiu. Praeitą sekmadienį Victorian House Brooklyne įvykusioje vakarieneje Maspetho lietuvių parapija minėjo savo auksinį jubiliejų. Tap 634 dalyvių, buvo 45 kunigai ir nemažai kitataučių. Kalbėjo Lietuvos Gen. Konsulas J. Budrys, kun. N. Pakalnis ir kt. V. Maželio nuotrauka

